

**Отчет за изпълнението на програмния бюджет към 30.06.2015 г.
на Министерството на образованието и науката**

I. Отчет на основните параметри на бюджета

1. Отчет на приходите по бюджета на Министерството на образованието и науката към 30.06.2015 г.

№	Наименование на прихода (в лева)	Закон 2015 г.	Уточнен план	Отчет към 30 юни
1.	<i>Данъчни приходи</i>	0	0	0
1.1.	.....			
2.	<i>Неданъчни приходи</i>	13 260 000	13 260 000	4 657 603
2.1.	Приходи и доходи от собственост	12 722 000	12 722 000	3 234 951
2.2.	Държавни такси	470 000	470 000	408 736
2.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	25 000	25 000	8 636
2.4.	Други неданъчни приходи	2 003 000	2 003 000	1 179 220
2.5.	Внесени ДДС и други данъци върху продажбите	-1 960 000	-1 960 000	-206 119
2.6.	Постъпления от продажба на нефинансови активи (без 40-71)	0	0	32 179
3.	<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>	0	0	194 168
	Общо	13 260 000	13 260 000	4 851 771

Реализираните приходи за отчетния период включват приходите на Министерството и на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката. Общият размер на приходите към 30.06.2015 г. е 4 851 771 лв.

Приходи и доходи от собственост възлизат на 3 234 951 лв. Най-голям относителен дял от общият им размер – 60, 3 % заемат приходите от продажба на услуги, стоки и продукция. Същите са в размер на 1 951 152 лв. Приходите от продажба на услуги, стоки и продукция са свързани с предмета на дейност на съответния разпоредител и се набират от:

- реализация на продукция, стоки и услуги от учебно производство;
- реализация на продукция и услуги от учебна практика;
- провеждане на квалификационни курсове и педагогически услуги;
- приходи от извънучилищни дейности;
- приходи от отдих и възстановяване, както и приходи от издателска дейност и разпространение.

Реализираните приходи от наеми на имущество и земя са в размер на 1 283 740 лв. и представляват 39,7 % от общия размер на реализираните Приходи и доходи от собственост.

Реализираните други приходи по са в размер на 1 179 220 лв., като най-голям дял от тях 65 % (767 000 лв.) са реализирани от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА).

Реализираните приходи от помощи и дарения от страната и от чужбина за периода 01.01 – 30.06.2015 год. са в размер на 194 168 лв. и представляват 4 % от общия размер на отчетените приходи за периода. Същите са реализирани от второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката.

2. Отчет на разходите по бюджета на Министерството на образованието и науката по политики и програми към 30.06.2015 г.

Класификационен код*	Наименование на областта на политика /бюджетната програма	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование. Учене през целия живот	368 019 400	334 837 052	112 617 788
1700.01.01	Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование”	67 153 350	58 139 710	5 918 515
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	59 680 150	45 319 434	15 928 167
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	222 127 200	212 746 270	85 163 687
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	7 151 400	7 092 810	3 315 400
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	8 970 500	8 601 133	1 123 905
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	2 936 800	2 937 695	1 168 114
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	43 977 400	42 594 207	9 073 851
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	3 279 400	2 979 400	983 467
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	8 644 900	8 231 034	4 204 012
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	3 039 400	2 868 400	724 761
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	19 700 000	19 700 000	563 778
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	9 313 700	8 815 373	2 597 833
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	5 326 800	5 375 062	2 177 587
	Общо разходи	417 323 600	382 806 321	123 869 226

3. Отчет на разходите по бюджетните програми, представени в разбивка на ведомствени и администрирани

Класификационен код*	Наименование на политиките и програмите (в лева)	Отчет към 30 юни	в т.ч. ведомствени	в т.ч. администрирани
1700.01.00	Област на политика за всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование. Учене през целия живот	112 617 788	108 368 286	4 249 502
1700.01.01	Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование"	5 918 515	5 640 823	277 692
1700.01.02	Бюджетна програма "Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование"	15 928 167	12 003 396	3 924 771
1700.01.03	Бюджетна програма "Училищно образование"	85 163 687	85 163 587	100
1700.01.04	Бюджетна програма "Развитие на способностите на децата и учениците"	3 315 400	3 285 448	29 952
1700.01.05	Бюджетна програма "Образование на българите в чужбина"	1 123 905	1 106 918	16 987
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	1 168 114	1 168 114	0
1700.02.00	Област на политика на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	9 073 851	4 744 704	4 329 147
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	983 467	977 845	5 622
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	4 204 012	317 364	3 886 648
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	724 761	535 448	189 313
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	563 778	569 046	-5 268
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	2 597 833	2 345 001	252 832
1700.03.00	Бюджетна програма "Администрация"	2 177 587	2 164 644	12 943
	Общо разходи:	123 869 226	115 277 634	8 591 592

II. Преглед на настъпилите промени в организационната структура

През отчетния период няма настъпили промени в организационната структура на Министерството и структурните звена.

III. Преглед на изпълнението на политиките

1. Преглед на изпълнението на „Политика за всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование. Учене през целия живот“

В изпълнение на политиката са реализирани дейности, насочени към приоритетите в областта на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование и ученето през целия живот:

- ✓ Усъвършенстване на нормативната база;
- ✓ Качествено училищно образование, ориентирано към съвременните потребности на обществото и развитие на ключовите компетентности;
- ✓ Развитие на система за кариерно ориентиране в училищното образование и осигуряване на качество на професионалното образование и обучение, базирано на Европейската референтна рамка;
- ✓ Осигуряване на равен достъп до образование, реализиране на мерки за намаляване на преждевременното напускане, мерки за реинтеграция в образователната система и мерки срещу неграмотността;
- ✓ Подкрепа на деца с изяви дарби;
- ✓ Изграждане на достъпна и гъвкава система за професионално образование и обучение, отворена към развитието на икономиката и пазара на труда, с нарастващо участие на гражданите на Р България в процеса на учене през целия живот;
- ✓ Постигане на ефективно сътрудничество между професионалното образование и бизнеса;
- ✓ Повишаване на атрактивността и привлекателността на професионалното образование и обучение;
- ✓ Подобряване на материално-техническа база, с оглед осигуряване на условия за устойчиво повишаване качеството и ефективността на образованието;
- ✓ Осигуряване на подкрепа на учителите за въвеждане на иновативни методи в обучението за овладяване на ключовите компетентности;
- ✓ Въвеждане в практиката на основните механизми и инструменти за учене през целия живот: Система за кариерно ориентиране в училищното образование, Система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение;
- ✓ Насърчаване на участието на институциите и гражданите в инициативите на новата програма на ЕС „Еразъм +”, която ще осигури широки възможности за мобилност, както в Европейския съюз, така и извън него, сътрудничество между образователни институции, младежки организации, предприятия, местни и регионални органи и неправителствени организации, както и ще подпомогне реформите за модернизиране на системите за образование и обучение.

Бяха постигнати следните резултати:

- ✓ Разработени са и са в процес на изпълнение националните програми за развитие на средното образование за 2015 година;
- ✓ Организиран и проведен са национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити;
- ✓ Организиран са национални и международни олимпиади и състезания с цел предоставяне на възможности за развитие на индивидуалните способности и таланта на учениците;
- ✓ Разработени са проекти на наредби визпълнение на Закона за изменение и допълнение на закона за професионално образование и обучение;
- ✓ Актуализиран е Списъка на професиите за професионално образование и обучение;
- ✓ Разработени са проекти Държавни образователни изисквания за придобиване степен на професионална квалификация;
- ✓ Създадени са условия за модернизирание на материално-техническата база в професионалните гимназии и училища;
- ✓ Разработване на национални изпитни програми за придобиване на степен на професионална квалификация;
- ✓ Разработени са проекти на учебни планове и програми по нови професии от списъка на професиите за придобиване на професионално образование и обучение;
- ✓ Насърчават се и се развиват дейности за неформалното и формално учене през целия живот.
- ✓ Осигурени са възможности за професионално обучение на деца със специални образователни потребности.
- ✓ Проведени са регионални и национални състезания по професии и Панорама на професионалното образование и обучение за повишаване атрактивността и популяризирането на високите постижения на професионалното образование и обучение.
- ✓ Предоставена е възможност за оgramотяване на възрастни с цел по-добрата им реализация на пазара а труда.

В изпълнение на Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри (2014-2020 г.) и на Националния план за изпълнение на дейностите по Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри (2015-2016 г.) се реализираха дейности, допринасящи за:

- ✓ Изграждане на единна и ефективна система за образование, продължаваща квалификация и условия за професионално развитие на педагогическите кадри.
- ✓ Разработване и утвърждаване на единна и непротиворечива система за подготовка и продължаваща квалификация на педагогическите кадри;
- ✓ Актуализиране на нормативната уредба за първоначална подготовка, продължаваща квалификация и професионално развитие на педагогическите кадри;
- ✓ Разработване на общи и специфични стандарти за педагогическите кадри и система за контрол на качеството, диференцираното заплащане и професионалното развитие;
- ✓ Разработване на система от специални мерки за привличане, задържане и развитие на педагогическите кадри на възраст до 35 години и на специалисти с високо

равнище на професионална подготовка и квалификация в системата на средното образование.

С приетата НП „Развитие на педагогическите кадри“ се осигуриха допълнителни възможности за продължаваща квалификация и за надграждане на ключови професионални компетентности на педагогическите кадри с цел подобряване качеството на българското образование и обучение, постигане на по-висок обществен статут на педагогическите кадри за утвърждаване ролята им на ключов фактор в общество, основано на знанието.

Развитието на политиката за учене през целия живот продължава да е концентрирано върху подготовката, приемането, анализа, оценката и мониторирането на оперативни документи, свързани с нейното изпълнение.

С Решение № 109 на Министерския съвет от 20.02.2015 г. беше приет вторият План за действие за 2015 г. в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.

В оперативния документ за изпълнение на Стратегията са включени дейности и задачи, които са насочени към всички области на ученето и обхващат различни етапи от развитието на личността – предучилищното възпитание и подготовка, общото училищно образование, професионалното образование и обучение, висшето образование, продължаващото обучение на възрастни.

В Плана са заложили мерки, свързани с осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот. Те са свързани с по-добро осмисляне на причините и факторите, определящи участието в ученето през целия живот. Предвидени са и мерки, насочени към въвеждането на нови инструменти, непознати в националната практика. Предвижда се провеждането на анализи и изследвания ориентирани към: участието в различни дейности за учене през целия живот; състоянието на формалната образователна система за учене на възрастни; състоянието и тенденциите на пазара на труда и работната сила, както и към стимулиране професионалното развитие на обучителите.

Работи се активно и в областта на въвеждане и прилагане на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET).

Продължават да се развиват и разширяват системите за ограмотяване на възрастни и за кариерно ориентиране. Очаква се до края на 2015 г. броят на включените в обучение неграмотни и слабограмотни лица да достигне 16 600 души, като най-малко 10 000 души ще преминат през новосъздадените центрове за кариерно развитие за подпомагане на заети лица.

Очаква се относителният дял на децата със специални образователни потребности в детските градини с осигурена подкрепяща среда да бъде повишен с 2%, а за 3 300 деца да бъдат създадени условия за активен двигателен режим, практикуване на спорт и спортна изява. Столична община планира изграждането на 14 детски градини с осигурен прием на 930 деца в 33 нови групи.

За намаляване на относителния дял на преждевременно напусналите училище са планирани комплекс от мерки, насочени към развитие на подкрепяща среда в системата на

предучилищното възпитание и подготовка, както и за осъществяване на включващо обучение в училищното образование. За реализирането им е осигурена ресурсна подкрепа; организирано е допълнително обучение по български език на 3632 деца от задължителните подготвителните групи, чиито майчин език е различен от българския; разширен е достъпа на деца с увреждания и на деца в риск до различни услуги; създадени са условия за достъп до образователната система на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила.

В изпълнение на заложените стратегически цели на политиката усилията са насочени към успешно реализиране на всички дейности за съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство извън пределите на Р България.

За постигане целите на „Политика за всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование. Учене през целия живот ” през отчетния период се изпълняват следните бюджетни програми:

Програма “Осигуряване на качеството в предучилищното възпитание и подготовка и в училищното образование”

Програма “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

Програма “Училищно образование”

Програма “Развитие на способностите на децата и учениците”

Програма “Образование на българите в чужбина”

Програма „Учене през целия живот”

За реализиране на целите на политиката допринасят и изпълняваните проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, финансирани със средства от Европейския социален фонд:

По програма BG06 – „Децата и младежи в риск“, финансирана чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Компонент 3 Изграждане на капацитет са проведени втори кръг от обучения за ромските медиаторите и учителите от детски градини и е осъществен мониторинг и подкрепа по места на участниците преминали през обученията за успешното прилагане в професионална им практика на придобитите знания и умения.

2. Преглед на изпълнението на Политика за равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал

С приетата Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 – 2020 година, съгласно Решение на 43-то Народно събрание от 26.02.2015 година се очертават ключовите приоритети, с които да бъдат съобразени конкретните политики и управленски мерки в областта на висшето образование за посочения период.

За осигуряване на условията за достъп до висше образование се прилагат различни мерки за финансово подпомагане на студенти, докторанти и специализанти:

- ✓ предоставяне на стипендии, помощи и награди със средства от държавния бюджет и от Европейския социален фонд;
- ✓ субсидирано ползване на студентски столове и общежития;
- ✓ предоставяне на парични помощи за свободно наета квартира;
- ✓ финансово подпомагане на физическото възпитание и спорта.

Продължава работата по усъвършенстване на системата за рейтинг на висшите училища. В съответствие с промяната в Закона за висшето образование въз основа на показателите от системата, част от субсидията за издръжка на обучението се предоставя на база комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

За укрепване на връзките на висшето образование с бизнеса и за подобряване качеството на висшето образование в съответствие с изискванията на работодателите са осигурени условия за провеждане на студентски практики в реална работна среда.

Подготвят се висококвалифицирани специалисти с висше образование, необходими за всички сфери на обществото. Осъществява се успешно приемствеността между средното и висшето образование чрез осигуряване на достъп до значителен брой специалности на висшето образование чрез признаване оценките от държавните зрелостни изпити.

Създадени са законови условия за разширяване на академичната автономия, правото на институциите за висше образование и изследвания за качествен подбор на научно-преподавателските кадри и тяхното научно развитие и кариерно и израстване.

През отчетния период не са констатирани негативни промени във функционирането на системата за висше образование и постигнатите резултати могат да бъдат оценени като устойчиви и стабилни. Предприети са мерки срещу констатирани нарушения, които не засягат устойчивото и ефективно функциониране на системата.

За реализирането на поставените цели в областта на науката и развитието на научния потенциал се реализират мерки и дейности насочени към:

- ✓ Повишаване на качеството и международната разпознаваемост на научноизследователската и иновационна дейност за изграждането на интегрирано европейско изследователско пространство;

- ✓ Развитие на съвременни центрове за провеждане на конкурентоспособни научни изследвания;

- ✓ Изграждане на благоприятна среда за развитие на научния потенциал и за провеждане на научни изследвания с цел създаване на ново поколение учени, подкрепа за утвърдените учени и възвръщане на престижа на професията „учен“;

- ✓ Координация на регионалните, европейските и транс европейските научни и иновационни програми;

- ✓ Развитие на научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на Стратегията за развитие на научните изследвания и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;

- ✓ Поддържане и разширяване на достъпа до електронните бази данни с научно съдържание, реферативна и наукометрична информация;

- ✓ Оценка и анализ на научноизследователската дейност и обвързване на резултатите с последващо финансиране;

- ✓ Изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието .

Резултатите, постигнати в полза за обществото са:

- ✓ участие в международни програми и инициативи на учени;

- ✓ включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания;
- ✓ модернизация на съществуващата научна инфраструктура;
- ✓ подобряване статута на учените и тяхното място в обществото.
- ✓ оптимизиране на връзката наука-бизнес и насърчаване на трансфера на знания
- ✓ дейности, способстващи въвеждането на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството ѝ със световните и европейските стандарти.

За постигане целите на „Политика за равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал ” се изпълняват следните бюджетни програми:

Програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”

Програма „Студентско подпомагане”

Програма „Международен образователен обмен”

Програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

Програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”

За постигане на целите на политиката допринасят изпълняваните проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”:

IV. Преглед на изпълнението на програмите

1. Преглед на изпълнението на програма 1 “Осигуряване на качеството в предучилищното възпитание и подготовка и в училищното образование”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

1.1. По продукт/услуга - Формиране и реализиране на политики за предучилищно възпитание и подготовка и качествено образование

- с Решение № 299 от 05.05.2015 г. на Министерския съвет са одобрени Националните програми за развитие на средното образование. За координиране и управление на националните програми за 2015 г. със заповеди на министъра на образованието и науката е утвърден механизъм за координация на НП за развитие на средното образование са определени екипи за управлението им;
- изготвен е Отчет за изпълнението на НП за развитие на средното образование – 2014 г., който е публикуван на интернет страницата на МОН;
- организирана и координирана е дейността на Обществения съвет към министъра на образованието и науката;
- изготвен е отчет за годишния мониторингов доклад за 2014 г. за изпълнение на ангажиментите по Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия за интеграция на ромите в Република България (2012-2020) и "Десетилетие на ромското включване 2005-2015 година", сектор „Образование”;

- извършени са дейности по подготовка на необходимите документи, координация и участие в изработване на актуализирана Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за 2015-2020 г. и План за действие по изпълнението на Стратегията;
- актуализирана е матрица с мерки за приемане на Тригодишен план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2014-2016 г. по Приоритет I “Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила“ и някои от мерките в областта на образованието и ранното детско развитие по Приоритет II „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“;
- разработени са проекти на Наредба за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение и на Наредба за условията и реда за провеждане на обучението чрез работа (дуално обучение);
- поддържа се регистър на държавните детски градини, държавните и общинските училища и обслужващи звена, българските държавни училища в чужбина, частните детски градини и училища, българските детски градини и училища с чуждестранно участие, чуждестранните детски градини и училища и духовните училища.
- изготвен е проект за изменение и допълнение на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училището;
- изготвен е проект на „Инструкция за провеждане на обучение за действия при бедствия и оказване на първа помощ в училищата и детските градини“;
- организирани са дейностите за удостояване с ежегодна награда с грамота „Неофит Рилски“ на учители и директори на училища и детски градини, обслужващи звена с принос в развитието на образователното дело и с ежегодна награда с грамота „Иван Рилски“ за директори на училища, детски градини и обслужващи звена;
- реализирани са дейности по подготовката на План за действие за 2015-2017 г. в изпълнение на Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение за периода 2015-2020 г.;
- изготвени са 25 проекта на учебни програми за обучение по професиите: „Техник-технолог по експлоатация и поддържане на хладилна и климатична техника в хранително-вкусовата промишленост“, „Текстилен техник“, „Оператор в силикатните производства“, „Химик-технолог“, „Куриер“, „Агроеколог“ и 15 проекта на учебни планове – в професионалните направления: „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“, „Минно дело, проучване и добив на полезни изкопаеми“, „Растениевъдство и животновъдство“, „Производствени технологии – дървесина, хартия, пластмаси и стъкло“, „Ресторантьорство, хотелиерство и кетеринг“, „Машиностроене, металообработване и металургия“;
- утвърдени са 16 учебни програми за задължителна професионална подготовка за професиите: „Дизайнер“, „Оператор в силикатните производства“, „Химик-технолог“, „Хранителни технологии“ и 13 учебни планове - по професии от професионалните направления „Пътувания, туризъм и свободно време“, „Терапия и рехабилитация“, „Електротехника и енергетика“;

- приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2003 г. за документите за системата на народната просвета. Обнародвана в ДВ, бр. 23 от 27.03.2015 г.;
- извършени са дейности по координиране и провеждане на работно ателие по съвместния проект на Европейския център за съвременни езици на Съвета на Европа в Грац и Европейската комисия ICT-REV за прилагането на ИКТ в обучението по чужди езици;
- участие в работни групи към ЕК за трансверзални умения и за дигитално и онлайн обучение; в работна група за извършване на преглед на разпоредбите на Директива 2013/55/ЕС на ЕП и на Съвета от 20.11.2013 г. за изменение на Директива 2005/36/ЕО относно признаването на професионалните квалификации и идентифициране на необходимите мерки за транспониране на Директивата в законовата и подзаконовата нормативна уредба; в Работна група № 9 „Транспортна политика” към Съвета по европейските въпроси;
- Центърът за учебно-тренировъчните фирми (ЦУТФ) е изготвил цялостна концепция за провеждане на обучението и учебния процес. Изготвени са програми за обучение и е организирано обучение на учители за ръководители на учебно-тренировъчните фирми (УТФ). В УТФ в интегриран вид се развиват всички ключови компетентности в зависимост от профила на училището и предмета на дейност на учебната фирма;

1.2. По продукт/услуга - Управление на качеството

- утвърден е държавния план-прием в общообразователните и в професионалните държавни и общински училища за учебната 2015/2016 г.;
- организирано е провеждането на конкурси за директор на общински училища и обслужващи звена в област Враца;
- извършени са 18 текущи проверки и 5 тематични проверки: Организация на работата в подготвителните групи; Практическо овладяване на българския език и развитие на речта на децата от подготвителните групи; Организация на обучението във вечерна, задочна, индивидуална и самостоятелна форма и на разработване, съгласуване и утвърждаване на училищните учебни планове; Мерки и действия за предотвратяване на агресията и насилието в училище; Спазване на изискванията за организация и провеждане на национално външно оценяване в IV клас; Спазване на изискванията за организация и провеждане на национално външно оценяване в VII клас и на държавните зрелостни изпити;
- реализирани са дейности по усъвършенстване на системата за контрол и инспектиране; изготвен е проект на инструкция за контролната дейност;
- организирани и проведени са работни срещи с началниците на регионалните инспекторати по образование;
- организирани и координирани са дейностите по оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала през двете сесии;
- актуализиран е и се поддържа регистър за оценители на проекти на учебници и за оценители на проекти на учебни помагала;

- изготвен е списък с одобрените учебници, които ще се ползват в системата на народната просвета през учебната 2015/2016 година. Същият е публикуван на електронната страница на МОН;
- актуализирани са документите от задължителната училищна документация (ЗУД) – за края на учебната 2014/2015 година и за началото на учебната 2015/2016 година. Отпечатани и разпространени са документите за края на учебната 2014/2015 година. Координират се дейностите по отпечатване и разпространение на училищната документация за началото на учебната 2015/2016 година. Осигурява се методическа помощ за дейностите по обезпечаване с училищна документация;
- осигурени са документи за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави;
- разработени са документи за валидиране на професионални знания, умения и компетентности;
- извършени са проверки в РИО и в училища по отношение на отчитането и унищожаването на документи с фабрична номерация
- организирани и координирани са дейностите по оптимизация на училищната мрежа. Изготвена е база - данни за закритите и преобразувани училища, детски градини и обслужващи звена по населени места, общини и области.
В резултат на оптимизация на мрежата от държавни и общински училища и обслужващи звена са закрити 3 общински училища и 2 обслужващи звена; 4 държавни училища и 1 обслужващо звено. Преобразувани са 3 общински и 2 държавни училища. Открити са 2 общински обслужващи звена. Променено е финансирането на 1 държавно училище и адреса на 1 общинско училище.
В мрежата на частните училища и частните детски градини са настъпили следните промени: закрити са 5 училища и 2 детски градини; преобразувано е 1 училище; открити са 8 частни училища и 6 детски градини;
- извършен е контрол върху дейността на частните училища и частните детски градини – 10 проверки;
- проведени са 35 заседания на комисията по дейностите на частните училища и 15 заседания на комисията по оптимизацията на мрежата от държавни и общински училища и обслужващи звена;
- проведени са: Национална конференция по физика, гр. Благоевград; национален семинар „Светлина и Вселена“ и семинар „Пролетно равноденствие“ , гр. Димитровград;
- по Национална програма „Училището – територия на учениците” - 2015, модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап” са разгледани постъпилите в МОН 154 училищни проектни предложения, от които до класиране са допуснати 150 проектни предложения, а 89 са предложени за финансиране;
- разгледани са постъпилите 114 проектни предложения по националната програма „На училище без отсъствие“, мярка „Без отсъствие“ за 2015 г.;
- Актуализирани са базите данни в управленската информационна система на МОН;

- Усъвършенствана и разширена е управленската информационна система, като е внедрен е онлайн регистър за въвеждане на учениците;
- въведени, обобщени и електронно са обработени данните за Държавния план-прием за 2015-2016 г.;
- чрез Националния музей по образование – Габрово са проведени 220 екскурзоводни беседи ”Пътеки на знанието”- съобразени с възрастта на посетителите и изучавания учебен материал; 59 тематични беседи с групи работещи по проект ”Успех”; изготвени са 44 исторически справки за потвърждаване чествания на училищни юбилеи и 44 научно информационни справки, свързани с краезнание и история на училищата; оказана е методическа помощ при разработване на курсови и дипломни работи; обслужени са 8 437, от които 7160 учаци, 1141 възрастни, 136 студенти, посетители в постоянна и временни експозиции; реализирани са 15 изложби и 16 мултимедийни презентации и филми;
- през отчетния период дейността на НИОН „Аз Буки” продължава да е подчинена на заложената основна задача за подкрепа на политиките на Министерството на образованието и науката, популяризиране на дейността му и формиране на обществено мнение и нагласи. Отпечатани са 26 броя на в. „Аз Буки”; подготвени и отпечатани са научни списания в общ тираж 9 300 броя. Публикуваните в тях научни разработки и добри практики представят дейности и инициативи у нас и в чужбина и политики, свързани с българската наука и образование;
- седем научни списания Педагогика, История, Стратегии на образователната и научна политика, Математика и информатика, Професионално образование, Философия и Чуждоезиково обучение са танали част от Европейската система за рефериране и индексирание и Чуждоезиково обучение са танали част от Европейската система за рефериране и индексирание ERIH PLUS, като в процес на включване са Химия. Природни науки в образованието и Български език и литература, деветте научни списания са включени в EBSCO;

1.3. По продукт/услуга - Оценяване на резултатите от обучението

- проведено е пробно Национално онлайн оценяване на дигиталните компетентности с 1000 ученици в 15 училища от 5 области в страната;
- организирани и проведени са националните външни оценявания в края на всеки етап на образование и по общообразователни предмети с представителна извадка от ученици в края отделни класове с цел изграждане и утвърждаване в практиката на съвременна и ефективна система на външно оценяване;
- усъвършенствани са съдържанието и организацията на ДЗИ, с цел утвърждаването им като надежден измерител на изхода от средното образование и превръщането им в предпоставка за прием във висши училища;
- проведени са обучения на учители и директори във връзка с новия формат на провеждането на международното изследване PISA-2015;
- разработени и утвърдени са две национални изпитни програми за провеждане на държавни изпити за придобиване степен на професионална квалификация по професия „Дизайнер“, специалност „Рекламна графика“ от професионално направление

„Дизайн“ и професия „Авиационен техник“ от професионално направление „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“;

- организирани и проведени са държавни изпити по теория и по практика за придобиване степен на професионална квалификация по професии съгласно определения график;
- изготвен е анализ на резултатите от ДЗИ. Данните от анализа са представени публично;
- координирани са участията на България в Програмата за международно оценяване на 15-годишните ученици – PISA 2015 с основна оценявана област „математика“; в Програмата за международно оценяване на 11-годишните ученици – TIMSS 2015 с основна оценявана област „математика“; в Програмата за международно оценяване на 11-годишните ученици – PIRLS 2016 с основна оценявана област „грамотност при четене“ и в Програмата за международно оценяване на 11-годишните ученици – ISSC 2016 с основна оценявана област „гражданско образование“;

1.4. По продукт/услуга - Ориентиране на средното образование към пазара на труда

- разработен е проект на Постановление на МС за приемане на критерии за определяне на защитените от държавата професии и на условията и реда за тяхното допълнително финансиране;
- във връзка с промените в Закона за професионално образование и обучение (изм. и доп., бр. 61 от 25.07.2014 г.) е преустановена процедурата за утвърждаване на общо 25 ДОИ;
- реализирани са дейности по българо-швейцарски проект „Швейцарска подкрепа за въвеждане принципите на дуалното обучение в българската образователна система“;
- реализирани са дейности по Пилотен австрийски проект „Дуално обучение в България“ (финансиран от Австрийски фирми в България);
- реализира се проект за внедряване на дуалното обучение в община Панагюрище по заявка и с финансиране от българския бизнес (Сдружение на предприемачите – община Панагюрище);
- Центърът за учебно-тренировъчни фирми (ЦУТФ) е провел обучение за предприемачески умения и ключови компетентности в ПГ и СОУ с професионални паралелки, интегрирано обучение по икономика, информационни технологии и чужд език чрез учебно-тренировъчна фирма /УП/;
- 67 училища и 2 университета прилагат учебен план и програма за работа в учебно предприятие; 338 са учебните предприятия; 4 400 са учениците, обучавани по програмата за учебно предприятие; 130 са учителите и университетските преподаватели, преминали квалификационни семинари към ЦУТФ; 26 са издадените сертификати за качество на учебни предприятия, а 231 за качество на обучавани в учебни предприятия.

1.5. По продукт/услуга - Информационни и комуникационни технологии в българските училища

- осигурена е комуникационна и Интернет свързаност и достъп на училища до образователни и информационни ресурси;
- изготвен е анализ на текущото състояние на ИКТ в българските училища;
- реализирани са дейностите, свързани с осигуряване на лицензиран софтуер, с функционирането на националния център за управление на комуникациите и на регионалните центрове на училищната мрежа;
- осигурен е достъп до националната и паневропейската образователна инфраструктура, както и до информационни ресурси, предоставяни от необразователни институции;
- реализирани са дейността, осигуряващи централизирането на всички електронни образователни ресурси, регистри, информационни системи, портали и онлайн образователни услуги в data центъра на МОН;
- реализирани са подготвителни дейности, свързани с обновяване на компютърна техника в училищата и внедряване на различни ИКТ иновации (смарт класни стаи, управленски информационни системи, видеообучение и др.) в определен брой пилотни училища.

1.6. По продукт/услуга - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

- Националният институт за обучение и квалификация в системата на образованието е организиран и провел от Каталога за провеждане на обучения на директори и учителски колективи следните обучения: Формиране на управленски компетентности на директори – 122 обучени; Същност на дуалната система – 74 обучени; Педагогическият контрол и оценяването на труда на учителя – инструменти за гарантиране на качествено образование – 176 обучени; Работа със заинтересовани страни – 37 обучени; Организация на педагогическата учебна среда – 130 обучени; ЗОП – тръжни процедури, нормативна уредба на обществените поръчки – 68 обучени; Методически насоки за интегриране на съвременни информационни технологии в учебния процес – 71 обучени; Превенция на негативните прояви в българското училище – 110 обучени; проектни-базирано обучение при интегриране на информационни технологии – 30 обучени; формиране на дигитални учения у учениците в начална училищна възраст – 114 обучени; взаимодействието: семейство – училище, насочено към оптимизиране на образователно-възпитателния процес – 31 обучени; работа с деца и ученици в неравностойно положение – 67 обучени; превенция и мерки срещу отпадането от училище, съвместни дейности с родителите – 116 обучени и Съвременни контролни функции на директора – 146 обучени;
- по Национална програма „Развитие на педагогическите кадри“ за 2015 г. са реализирани сделните дейности:
  - ✓ по Мярка I. Осигуряване на условия за продължаваща квалификация на педагогическите кадри по приоритетни направления са проведени следните обучения:
    - Обучение на учители, преподаващи предмет на чужд език (испански) – обучение по програма ЕУРОПРОФ - II група (логистика);
    - Обучение за придобиване на професионална квалификация „учител по испански език и литература“ в изпълнение на Меморандум за разбирателство между

МОН на Република България и Министерството на образованието, културата и спорта на Кралство Испания;

- Обучение на учители по гражданско образование на тема „Права на малцинствата, стереотипизация и политики на толерантност“ – обучени 60 учители;
- Обучение на учители от начален етап на тема „Формиране на дигитални умения у учениците в начална училищна възраст“ – обучени 200 начални учители;
- Обучение на учители на тема „Проектно-базирано обучение при интегриране на информационни технологии“ – обучени 50 учители;
- Обучение на учители на тема „Методически насоки за интегриране на съвременни информационни технологии в учебния процес“ – обучени 60 учители;
- Пилотно обучение за учители на тема: „Основен курс за оказване на първа долекарска помощ на деца и ученици“ – обучени 100 учители;
  - ✓ по Мярка II. Създаване на условия за продължаваща квалификация на педагогическите кадри по професионална подготовка са проведени:
  - Семинар, уъркшоп на тема: „Учителите като лидери и професионални ръководители“ – обучени 35 учители;
  - Квалификационен курс за учители, преподаващи учебни предмети от задължителната професионална подготовка в спортните училища – обучени 72 учители;
    - ✓ по Мярка III. Създаване на условия за професионално усъвършенстване на директори и помощник-директори:
    - Обучение на директори на тема „Формиране на управленски компетентности“ – обучени 158 директори;
    - Обучение на директори и помощник-директори на професионални гимназии на тема „Същност на дуалната система“ – обучени 100 директори;
    - Обучение на директори на тема „Педагогическият контрол и оценяването на труда на учителя – инструменти за гарантиране на качествено образование“ – обучени 226 директори;
    - Обучение на директори и помощник-директори на тема „Работа със заинтересовани страни“ – обучени 50;
    - Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Взаимодействието: семейство-училище, насочено към оптимизиране на образователно-възпитателния процес“ – обучени 50;
    - Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Организация на педагогическата учебна среда – обучени 329;
    - Обучение на директори на тема „ЗОП – тръжни процедури, нормативна уредба на обществените поръчки“ – обучени 157 директори;
      - ✓ по Мярка IV. Осигуряване на условия за подкрепа на обучението и развитието на деца и ученици с обучителни трудности и девиантно поведение:
      - Обучение на учители на тема „Превенция на негативните прояви в българското училище“ – обучени 150;
      - Обучение на учители на тема „Работа с деца и ученици в неравностойно положение“ - обучени 123 учители;

- Обучение на учители на тема „Превенция и мерки срещу отпадането от училище, съвместни дейности с родителите“ – обучени 750 учители;

✓ по Мярка V. Създаване на условия за популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики е проведена Национална конференция „Водим бъдещето за ръка” - обхванати 400 учители.

✓ по Мярка VI. Подготовка за разработване и утвърждаване на единна и непротиворечива система за подготовка и продължаваща квалификация на педагогическите кадри е сключен договор за Национално изследване на системата за подготовка на педагогическите кадри във висшите училища и сравнителен анализ на системите за продължаваща квалификация и кариерно развитие в Република България, в държавите-членки на ЕС и други страни, както и договор за Анкетно проучване на очакванията за „подкрепяща среда“ сред практикуващите педагози до 35 г.;

- разработена е информационно-търсеща система за кариерно ориентиране на учениците, включваща: 3 психологически въпросника за кариерно ориентиране на учениците от VII/VIII клас; 4 психологически въпросника за кариерно ориентиране на учениците от XI/XII клас; информационни характеристики на 239 професии с общо 562 специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение; информация за всички училищата в системата на училищното образование и всички висши училища;
- стартиран е Националният портал за кариерно ориентиране на учениците (НПКОУ) (<http://orientirane.mon.bg>). Към 30.06.2015 г. НПКОУ е посетен от общо 58 000 уникални потребители;
- осъществен е мониторинг и контрол върху изпълнението на Програма за обучение по кариерно ориентиране на ученици от I до XII клас. Към 30.06.2015 г. в Програмата са включени общо 535 119 ученици от I до XII клас, от тях 397 936 ученици са взели участие в дейности по кариерно ориентиране, 137 183 ученици са завършили програмата за обучение по кариерно ориентиране; осъществени са дейности по кариерно ориентиране в над 85% от училищата на територията на страната;

1.7. По продукт/услуга - Финансова децентрализация

- изготвено и публикувано е съвместно Указание на МОН и МФ относно прилагането на системата на делегираните бюджети през 2015 г., съобразно изискванията в Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. и ПМС № 8 от 16.01.2015 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2015 г.;
- за осигуряване на публичност и прозрачност при разходването на бюджетните средства е създадена организация за изпълнение на изискванията на чл. 51 от ПМС № 8/16.01.2015 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2015 г.;
- изготвена е информация за изпълнение на мерките от Програмата за изпълнение на Стратегията за децентрализация (2014-2015 г.) през 2014 г. Осъществени са дейности свързани с координацията и подготовката на разработването на проект на Стратегия за децентрализация (2016-2025 г.) и са предложени мерки за включване в проекта на Програма за изпълнението на Стратегията за децентрализация (2016-2019 г.).

1.8. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 1 „Осигуряване на качеството в предучилищното възпитание и подготовка и в училищното образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Разработени и актуализирани закони и подзаконовни нормативни актове	Брой	2	2	4
Разработени и утвърдени учебни планове във връзка с въвеждане на дуално обучение, модулно обучение и нови професии за ПОО	Брой	50	50	37
Разработени и утвърдени учебни програми/модули по нови учебни планове	Брой	200	200	76
Разработени национални изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация по нови професии	Брой	10	10	2
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	Брой	13	13	13
Относителен дял на учениците положили изпити по НВО по етапи	%	75%	75%	75%
Удостоени от министъра учители и директори с ежегодна награда за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование	Брой	151	151	263
Съгласувани предложения за държавен план-прием	Брой	28	28	28
Поддържане на регистър на държавните детски градини, държавните и общинските училища и обслужващи звена, българските държавни училища в чужбина, частните детски градини и училища, българските детски градини и училища с чуждестранно участие, чуждестранните детски градини и училища и духовните училища	Брой	1	1	1
Училища с високоскоростен интернет достъп	%	100	100	100
Училища със зони за безжичен интернет	%	15	15	20
Брой компютъризирани работни места в училищата	брой	75000	75000	76 000
Училища, обхванати от информационно-управленската система на МОН	%	100	100	100
Обучени педагогически кадри	Брой	2000	2000	2080
Разработен стандарт за придобиване на квалификация „учител“ и система за продължаваща квалификация	Брой	1	1	x
Проведени квалификационни форми за педагогически кадри	Брой	30	30	19
Брой на кампании за актуализация на данните в управленската информационна система на МОН за средното образование	Брой	4	4	2

1.9. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	11 053 350	10 973 350	5 640 823
от тях за:			
Персонал	8 083 910	8 083 910	3 747 441
Издръжка	2 969 440	2 889 440	1 877 678
Капиталови разходи			15 704

II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	56 100 000	47 166 360	277 692
от тях за:			
Издръжка	56 100 000	47 166 360	274 642
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата			3 050
Общо разходи по бюджета (I+II)	67 153 350	58 139 710	5 918 515
Численост на щатния персонал	532	532	528

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 5 918,5 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 5 640,8 хил.лв. и включват разходите на министерството и ВРБ за предоставяне на изброените по-горе продукти/услуги. Във ведомствените разходи се включват и разходите на Министерството и второстепенните разпоредители с бюджет по Национална програма „Квалификация”.

Администрираните разходи са в размер на 277,7 хил.лв. и включват: платени такси са участие в международни изследвания TIMSS 2015; PISA 2015; PIRLS 2016 и ICCS 2016 в размер на 274,6 хил. лв. и разходи за ежегодни награди.

2. Преглед на изпълнението на програма 2 “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

2.1. По продукт/услуга - Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

- проведени са съвещания в Северозападен, Югозападен, Югоизточен и в Южен централен район на планиране със заинтересованите страни за запознаване с Плана за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременното напусналите образователната система за 2015 г. Обработени са анкетни карти и други материали за анализ на резултатите от проведените срещи;
- стартирали са дейности за подготовка по пилотен проект за прилагане на системи за ранно предупреждение в детските градини и училищата;
- реализирани са дейности по подготовката на две срещи на заинтересованите страни в Североизточен и Северен централен район на планиране и по изпълнение на Плана и съвместни информационни кампании със заинтересованите страни за намаляване риска от преждевременното напускане на училище и за повишаване на информираността относно значението на образованието с обмен на добри практики.
- създадена е база -данни с броя на направените отсъствия и движението на учениците в училищата по видове училища и образователни степени;
- извършен е анализ и оценка на причините за отпадане на учениците и определяне на рисковите групи; Реализирани са дейности по въвеждане на информационна система за събиране на информация за застрашените от отпадане ученици с цел превенция и подкрепа;
- реализирани са дейности по разработване на програми и мерки за превенция;

- разработени са гъвкави пътеки за включващо обучение на необхванати и отпаднали ученици с цел получаване на образование и професионална квалификация – промяна на нормативната уредба;
- изготвен и утвърден от министъра е График на дейностите за осигуряване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване за учебната 2015/2016 година;
- с ПМС № 135/29.05.2015 година за одобряване на допълнителни средства за закупуване на учебници и учебни помагала предоставяни за безвъзмездно ползване на децата и учениците в общинските детски градини и училища за 2015 година, средствата за закупуване на учебници и учебни помагала забезвъзмездно ползване са предоставени на общинските училища. Предоставени са средства за закупуване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване и за държавните училища;
- изготвени и публикувани са на електронната страница на МОН образци-заявки за закупуване на необходимите комплекти учебни помагала за подготвителна група (5 и 6 годишни), комплекти учебници и учебни помагала за учениците от I до IV клас и комплекти учебници за учениците от V до VII клас;
- изготвена и публикувана на електронната страница на МОН информация за издателствата, които ще разпространяват учебници и учебни помагала за подготвителна група и за I – VII клас;
- консултирани са училищата и общинските администрации при изготвяне на заявките за учебници и учебни помагала и сключването на договорите с издателствата;
- осигурени са условия за целодневна организация на обучението 1- 8 клас;
- реализирани са дейности, способстващи подпомагане храненето на децата от подготвителните групи/класове и учениците до IV клас; Методически се подпомагат училищата при прилагането на нормативната уредба, свързана с храненето на учениците; реализирани са дейности по осигуряване на обедното хранене на учениците от средишните училища;
- организирани и координирани са дейностите по осигуряване на безплатен транспорт на децата и учениците до 16- годишна възраст; превозът на 3 600 деца и 61 050 ученици до 16-годишна възраст е осъществен посредством 4 201 маршрута; извършени са 7 проверки на място;
- актуализирани са списъците на защитените, средишните и приемащите училища: защитените училища в страната са 136, средишните училища са 796. Извършени са 5 проверки на място по определяне на защитените училища и 6 проверки по определяне на средишните училища;

2.2. По продукт/услуга – Включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности

- създадена е необходимата подкрепяща среда за участие в националното външно оценяване (НВО) и за полагане на държавни зрелостни изпити (ДЗИ) от ученици със специални образователни потребности за учебната 2014/2015 година – с материали на брайлов шрифт, на уголемен шрифт, с подкрепата на жестов превод и на съответни учители консултанти, с удължено време за всеки изпит и др. Създадени са условия за използване на изпитните материали на уголемен шрифт за НВО и ДЗИ за 97 ученици с

обучителни трудности при дислексия и дискалкулия. Създадена е организация и подкрепяща среда за участие в НВО и ДЗИ за 89 ученици с нарушено зрение;

- създадени са условия за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности. Чрез 28-те ресурсни центъра за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности за учебната 2014/2015 г. са осигурени 1451 ресурсни учители, психолози, логопеди и други специалисти за ресурсно подпомагане на интегрираното обучение на деца и ученици със специални образователни потребности;
- като част от мерките за осигуряване на подкрепяща среда за ученици със специални образователни потребности е изготвен Проект за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 23.01.2009 г. за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания във връзка с въвеждането на комбинираната форма на обучение;
- в Логопедичен център (ЛЦ) комплексната невропсихологичната рехабилитация е съобразена с вида и степента на нарушението и възрастта на детето/ученика дава отлични резултати. За учебната 2014/2015г. в ЛЦ са приети 1807 деца и ученици с комуникативни нарушения. Изписани с коригирана реч са 506. Останалите деца и ученици са с комплексни комуникативни нарушения и обучителни трудности, изискващи по-дълъг период на логопедична терапия (647 с комбинирани нарушения, 197 със СОП, 545 с дислексия, 355 с езикови нарушения). Извършени са изследвания на децата и учениците на входно и изходно ниво следвани са стандартите в клиничната практика за превенция, диагностика, терапия, консултативна дейност;
- осъществява се превенцията на обучителните трудности, която е част от клиничната практика на логопедите от Логопедичен център – София, включваща информиране на родителите за необходимостта от превенция на комуникативните нарушения и обучителните трудности; провеждане на скрининг тест (ДПЕ 3-4) за откриване на дискретни маркери на бъдещи обучителни трудности; логопедична работа с програми за психомоторно, когнитивно и езиково развитие на децата в риск от обучителни проблеми; логопедична терапия на нуждаещите се от такава 3-4-годишни деца; консултации и програми за родителска интервенция на деца под 3-годишна възраст, посещаващи детски градини; ранно ограмотяване на деца в риск от обучителни проблеми.

2.3. По продукт/услуга – Включващо/приобщаващо образование за деца и ученици от етническите малцинства

- осъществено е междуинституционално сътрудничество с цел образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- осъществено е участие в разработването на политики и мерки за интеграция на децата и ученици от етническите малцинства чрез заседанията на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси;
- оказвана е методическа помощ при разработване на едногодишни планове на областно, общинско и училищно ниво в съответствие с целите на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;

- реализирани са мерки и дейности по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 – 2020;
- за постигане на ефективни резултати по прилагането на мерки за интеграция на децата и учениците от етническите малцинства чрез Центъра за образователна интеграция на децата и учениците (ЦОИДУЕМ) са финансирани проекти и са реализирани дейности, като са създадени условия за равен достъп до качествено образование на ромски деца чрез включването им в групи в детски градини и в класове със смесен етнически състав в приемни училища;
- В изпълнение на Годишния план и в изпълнение на Планът за действие на "Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г." е обявена конкурсна процедура /КП/ 33.14- 2015 от страна на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) по следните приоритети:
  - ✓ Приоритет 1. Осигуряване на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.
  - ✓ Приоритет 2. Въвеждане и развиване на разнообразни форми на интеркултурно образование, насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства при деца и ученици.
  - ✓ Приоритет 3. Ефективна работа с родителите на децата и учениците от етническите малцинства, за превенция на отпадащите ученици и намаляване броя на безпричинните отсъствия.
- чрез финансираните от ЦОИДУЕМ проекти от КП 33.13-2014 г. са създадени условия за качествен образователно-възпитателен процес за всички деца и ученици, равнопоставеност и достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства; за осъществяване на включващо/приобщаващо образование, на „училище за всички” - с хармонична и разнообразна образователна среда в детските градини и училища; реализирани са дейности допринасящи за адаптирането на деца в детските градини и ученици в началните училища, за които българския език не е майчин и за осигуряване на допълнително обучение на децата и учениците с проблеми в усвояването на учебния материал;
- по проект “Учене в толерантност“ е реализирано представително проучване в държавните училища към МОН /включени в количественото изследване са били 1632 респонденти от 163 училища/ от 980 педагогически специалисти и 652 ученика/, в качественото изследване са по паднали 30 респондента/, проучени и анализирани са толерантността в отношенията между учениците в училище, отношението към „различния”; отношенията ученици - учители, нагласите на учители, директори към проблема, готовността им да предприемат дейности за създаване на атмосфера на нетърпимост към различните форми на дискриминация, потребностите на учителите от конкретни знания и умения за изграждане на толерантна среда, за справяне с агресията и дискриминацията в държавните училища. Проведени са 16 обучения с участието на Датския институт по правата на човека, съобразени с очакванията на учителите с обхванати 804 души за усвояване на знания и подходи, изграждане на умения за възпитание и учене в толерантност. Създадена е възможност за обмяна на

опит и споделяне на добри практики с Кралство Дания. Създаден и разпространен е наръчник „Учене в толерантност“ на български език и на английски език. Проведена е Национална заключителна конференция;

- по проект „Изграждане на капацитет“ са обучени: 176 учители и друг персонал в детските градини и 33 ромски медиатори;

2.4. По продукт/услуга – Включващо/приобщаващо образование за децата и учениците за деца и ученици от семейства на мигранти и на бежанци

- осъществено е участие в работни групи за взаимодействие между органите по закрила на централно и местно ниво за работа по случаи на деца, търсеци или получили закрила в Р България;
- съвместно с Върховния комисариат на ООН за бежанците и Българския съвет за бежанци и мигранти е проведено обучение на учители и експерти от РИО по интеркултурно образование и работа с деца и ученици, търсеци или получили международна закрила. В обучението са взели участие 30 образователни експерти, както и директори и учители, които преподават на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, от детски градини и училища, намиращи се в близост до териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците в област София-град, област Сливен и област Хасково;
- търсеците и получените закрила са включени като целева група в ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, която ще даде възможност на училищата да разработват проекти за допълнителни мерки и да кандидатстват към фонда за финансирането им. Средства ще се отпускат за допълнително обучение, дейности по интеграция, транспорт на учениците, извънкласни дейности и други;
- обобщена и анализирана е информацията, предоставена от Държавната агенция за бежанците (ДАБ), за броя на децата, търсеци или получили международна закрила, настанени в териториалните поделения на ДАБ, броя на децата, търсеци или получили международна закрила, посещаващи курсове по български език към ДАБ, и броя на децата, търсеци или получили международна закрила, напуснали териториалните поделения на ДАБ. Обобщена и анализирана е информацията, предоставена от регионалните инспекторати по образованието, за броя на децата, търсеци или получили международна закрила, завършили предучилищна подготовка през учебната 2014/2015 година, броя на учениците, търсеци или получили международна закрила, успешно завършили учебната 2014/2015 година, броя на учениците, търсеци или получили международна закрила, на които им предстои да положат поправителен изпит (един или повече), и броя на децата и учениците, търсеци или получили международна закрила, напуснали училище през втория учебен срок;
- взето е участие в конференция на тема „Партньорство за интеграция на бежанците в Република България“ по повод Международния ден на бежанеца – 20 юни, организирана под патронажа на г-жа Маргарита Попова – Вицепрезидент на Република България, и представяне на дейността на МОН, свързана с граждани на трети страни, търсеци или получили международна закрила.

2.5. По продукт/услуга - Реформиране и модернизиране на специалните училища

- разработени са промени в Правилника за устройството и дейността на възпитателните училища-интернати и социално-педагогическите интернати. Предвижда се чрез промените да се подобри взаимодействието на училищните екипи и отделите „Закрила на детето“, местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, родителите и самите деца. Регламентира се запознаването с правата на децата още при постъпването им в училище, както и усъвършенстването на корекционно-възпитателната работа.

2.6. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 2 „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Брой ученици от I – IV клас, осигурени с комплекти учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване	Брой	258 445	258 445	253 601
Брой ученици от V – VII клас, осигурени с комплекти учебници за безвъзмездно ползване	Брой	186 472	186 472	184 152
Осигуряване за безвъзмездно ползване на комплекти учебници за учениците със специални образователни потребности – със сензорни увреждания	Брой	2 000	2 000	1400
Увеличаване на броя на децата и учениците със СОП, които са включени за обучение в общообразователна среда.	%	5%	5%	11,8%
Увеличаване на броя на детските градини и училищата, в които се осъществява включващо-обучение на деца и ученици със СОП	%	5%	5%	13%
Изготвяне и реализиране на средносрочен план за прилагане на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система	Брой	1	1	1
Брой ромски деца и ученици интегрирани в приемни училища	Брой	250	250	x
Учители, обучени за работа в мултикултурна среда	Брой	200	200	x
Адаптирани деца в детските градини и ученици в началните училища, за които българския език не е майчин,	Брой	420	420	x

2.7.Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	27 304 950	31 313 227	12 003 396
от тях за:			
Персонал	20 811 950	20 814 798	10 904 405
Издръжка	6 493 000	10 498 429	1 093 333
Капиталови разходи			5 658
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	32 375 200	14 006 207	3 924 771
от тях за:			

Издръжка	23 416 200	3 070 882	
Стипендии	8 959 000	10 696 118	3 690 102
Субсидии за нефинансови предприятия		239 207	234 669
Общо разходи по бюджета (I+II)	59 680 150	45 319 434	15 928 167
Численост на щатния персонал	1 806	1 806	1 738

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 15 928,2 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 12 003,4 хил. лв. и включват разходите на министерството и ВРБ, за предоставяне на изброените по-горе продукти/услуги. В тях се включват и разходите по стандарти за центровете за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности, както и разходите за закупуване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване и за подпомагане храненето на децата и учениците от държавните училища, финансирани от МОН.

Администрираните разходи са в размер на 3 924,8 хил. лв., в т.ч. 3 690,1 хил. лв. разходи за стипендии на учениците след завършено основно образование и 234,7 хил. лв. за учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване за децата от подготвителните групи и учениците от I до VII клас в частните детски градини и училища.

3. Преглед на изпълнението на програма 3 “Училищно образование”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

3.1. По продукт/услуга – Училищна подготовка

- осигурени са условия за провеждане на образователно-възпитателен процес и гарантиране на качествена училищна подготовка;
- създадени са условия за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво;
- проведена е училищна подготовка за учениците от общообразователните, специалните и професионалните училища и гимназии.
- осигурени са условия за качествен и непрекъснат учебен процес чрез заместване на отсъстващи учители/възпитатели в държавните и общински училища чрез реализиране на дейностите по мярка „Без свободен час” на Национална програма “На училище без отсъствия”.

3.2. По продукт/услуга – Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

- организирани и координирани са дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училища и обслужващи звена, финансирани от МОН за 2015 г. Със Заповед № РД 09-233/27.02.2015 г. на министъра на образованието и науката са утвърдени формулите за разпределение на средствата, получени по стандарти за 2015 г. между училищата и обслужващите звена, второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката и Правила за промени в разпределението на средствата между училищата и

обслужващите звена при изменение на компонентите на формулата за 2015 г. Разпределението на средствата по компоненти на формулите и по училища и обслужващи звена е публикувано на електронната страница на министерството;

- оказано е методическо подпомагане на директорите на общообразователните, специалните и професионалните училища, ВРБ към министъра на образованието и науката по отношение на управлението на делегираните им бюджети;
- финансово са осигурени дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН;

3.3. По продукт/услуга – Стопанисване и управление на материалната база на училищата

- поддържа се регистър на имотите;
- организирани са дейности, свързани с безвъзмездно предоставяне за ползване и/или отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество публична държавна собственост;
- извършен е анализ на състоянието на материалната база;
- предоставени са средства за ремонти и ДМА по Заповед № РД 09-448/9.04.2015 г.;
- предоставяни са средства за ремонти на държавните училища от инвестиционната програма на МОН за 2015 г.;
- поддържан е регистъра на обществените поръчки на МОН и европейски проекти.

3.4. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 3 „Училищно образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Брой училища	Брой	315	315	312
Средноприравнен брой ученици обучаващи се в общообразователни, специални и професионални училища	Брой	97 250	97 648	97 648
Ремонтни дейности на държавни училища	Брой	23	23	

3.5. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Училищно образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	205 127 200	209 595 330	85 163 587
от тях за:			
Персонал	160 742 540	160 784 173	72 600 981
Издръжка	41 629 660	45 841 306	12 311 833
Капиталови разходи	2 755 000	2 969 851	250 773
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	17 000 000	3 150 940	100

от тях за:			
Издръжка	17 000 000	3 150 940	
Членски внос			100
Общо разходи по бюджета (I+II)	222 127 200	212 746 270	85 163 687
Численост на щатния персонал	12 634	12 634	12 557

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 85 163,7 хил. лв. От тях 85 163,6 хил. лв. са ведомствени разходи за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. В тях се включват и разходите по стандарти за дейностите по възпитание и обучение на учениците в общообразователните и професионалните училища и гимназии, финансирани от МОН. Ведомствените разходи включват извършените от училищата разходи по Национална програма „На училище без отсъствия”.

Администрираните разходи са в размер на 0,1 хил. лв. и включват платен членски внос от професионална гимназия за участие в професионални организации.

4. Преглед на изпълнението на програма 4 “ Развитие на способностите на децата и учениците ”

По програмата се предоставят следните продукти/услуги:

4.1. По продукт/услуга – Извънкласни и извънучилищни дейности в областта на изкуствата, науката и техниката. Ученически спорт, отдих и туризъм

- координирани и реализирани са изяви, заложи в Националния календар за извънучилищни дейности /НКИД/ на МОН. По НКИД на МОН са проведени 6 международни и 78 национални изяви, в които са участвали около 100 ИПУ; Над 3 000 ученици са участвали в национално значими прояви извън календара на МОН;
- изготвена и публикувана на сайта на МОН „Ваканционна програма” на вниманието на родители, деца и ученици от цялата страна. Информацията е структурирана по: област; община и населено място; възрастова група; занимания; организатори; период и място на провеждане;
- извънучилищната състезателна дейност на учениците е организирана и се провежда съгласно Наредба № 14 от 2003 г. и в съответствие с Националния спортен календар на МОН;
- изготвени са и обобщени финансови планове по ПМС № 129 за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт;
- 12 500 са участниците в публични прояви и масови изяви;
- чрез Националния дворец на децата в постоянните групи в педагогическите форми (ПФ) през учебната 2014/2015 г. са обхванати над 1950 деца и ученици, около 750 участници във временни ПФ;
- съгласувани са формите за педагогическо въздействие с новите потребности на съвременните деца и ученици и съхраняване на българската национална култура и традиции – успешно се развива дейността в разкритите нови ПФ, реализирани са зимна и пролетна ваканционни програми; провежда се лятна ваканционна програма и

успешно се реализира програмата за творчески ваканции на НДД „Хайде да творим заедно”, в която се предвижда да участват около 1280 изявени деца, ученици и ръководители;

- създадени са мобилни модели за работа с децата и учениците през свободното им време – успешно реализирани съботно-неделни програми, празници и развлекателни дейности, дейности за интегриране на деца в неравностойно положение; успешно реализиране на ваканционни програми и на програмата за творчески ваканции „Хайде да творим заедно”; над 97 % осигурено заместване на часове на отсъстващи учители;
- организационно-методически са координирани дейностите на извънучилищните педагогически учреждения (ИПУ) - центрове за работа с деца (ЦРД), общински детски комплекси (ОбДК), обединени детски комплекси (ОДК), центрове за ученическо техническо и научно творчество (ЦУТНТ), ученически спортни школи (УСШ);
- през първото полугодие на 2015 г. са проведени над 85 масови прояви и публични изяви, от които 36 концертни прояви, над 100 външни участия, 18 тържества и празници, 14 състезания и конкурса, 11 изложби, 9 открити уроци, 15 театрални представления, спектакли, мюзикъли, презентации и други; реализиран е Национален детски футболен турнир „Данониада 2015”; реализира се програмата за творчески ваканции на НДД „Хайде да творим заедно” – обхвнати са 12 500 участници;
- чрез Детския информационен център на НДД са обслужени деца, родители и учители с информация и консултации; обогатен библиотечен фонд; изготвени и разпространени листовки, афиши, покани за дейностите в НДД, както и заявления за участие в ПФ, членски карти, дипломи, грамоти и други; поддържа се актуална информация на уеб-сайта на НДД;
- чрез Учебен център са изведени 2 643 деца, ученици и ръководители в различни форми на обучение; реализирани са 4 128 нощувки, 693 полупансиона, и 3701 пълни пансиона.

4.2. По продукт/услуга – Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изявени дарби

- 33 ученици от държавни училища към МОН и около 200 ученици от общински училища, класирани на първо, второ или трето място на олимпиадите, състезанията и конкурсите от Програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби са придобили право на закрила в изпълнение на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби;
- организирана и изпълнена е процедурата за връчване на почетното отличие на МОН „Национална диплома”;
- чрез Националния дворец на децата също са създадени условия за откриване, стимулиране и развитие на способностите на деца с изявени дарби в областта на науката, изкуствата и спорта, както и подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците.

4.3. По продукт/услуга – Ученически олимпиади и състезания

- реализирани са дейности по Национална програма „Училището – територия на учениците”, Модул „Ученически национални състезания и национални и международни олимпиади”;

- създадени са условия за участието на ученици и национални отбори в национални и международни олимпиади и състезания по общообразователни предмети и по професии;
- през учебната 2014/2015 година г. са организирани и проведени 21 национални олимпиади по различни общообразователни предмети и техническо чертане и 27 състезания по различните общообразователни предмети;
- организирана и проведена е седма Панорама на професионалното образование по 12 професионални направления и на 8 националните състезания по професии, организирани извън панорамата с общо 554 ученици;
- организиран и проведен е Национален ученически конкурс на тема: „70 години след освобождението на концентрационния лагер „Аушвиц - Биркенау“ - с лице към миналото, за да имаме бъдеще“;
- 60 000 ученици са взели участие в олимпиадите и състезания по професии – училищни, регионални и национални състезания;
- осигурено е обучение 48 (само за разширените национални отбори) ученици за подготовка за участие в национални олимпиади и състезания
- 4 са националните отбори са взели участие в международни олимпиади и състезания;
- чрез Учебен център е подпомогната подготовка на ученици с изяви дарби за участие в национални и международни олимпиади в базите Национален детски комплекс с. Ястребино и „Център за обучение на ученици за олимпиади“;

4.4. По продукт/услуга – Подпомагане личностното развитие на децата и учениците

- обучени са учители и педагогически съветници за работа с програми в сферата на здравното и екологичното образование и/или превенция на насилието над деца;
- обучени са 3 655 учители и педагогически съветници по въпроси, свързани с превенция на зависимости, от които 1 976 за работа с родителите;
- обхванати са повече от 221 898 ученици в програми и кампании за превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества;
- проведени са 2 394 проучвания сред ученици за нагласи за употреба на психоактивни вещества;
- разпространени са 87 303 информационни материали – брошури, постери, филми, свързани с превенцията на психоактивни вещества и здравно образование;
- разработени са 1 499 програми за превенция на психоактивни вещества;
- утвърждаване на система за превенция на насилието и агресията сред децата и учениците посредством разработване и предлагане за утвърждаване на Алгоритъм за прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз;
- въведени са 680 програми за работа с родители;
- проведено е обучение за експерти от регионалните инспекторати в прилагане и контрол на прилагането на механизма за противодействие на училищния тормоз.
- осъществена е тематична проверка за учебната 2014/2015 година по прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз;

- съвместно с БАН се проведе проучване върху уменията на учителите за прилагане на подходи за мотивиране на учениците за учене, базирани на новите психологически теории за мотивация;
- в училищата и детските градини в страната работят общо 1185 психолози и педагогически съветници, като общият брой на психолозите е 430, а на педагогическите съветници – 755, от общия брой психолози и педагогически съветници, посочени по-горе, от началото на учебната 2014/2015 година са назначени 21 психолози.

4.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

програма № 4 „Развитие на способностите на децата и учениците“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	50	50	48
Ученици, взели участие в олимпиади и състезания	Брой	100 000	100 000	60 000
Осигуряване на обучение на ученици за подготовка за участие в национални олимпиади и състезания	Брой	7500	7500	48
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	3	3	4
ИПУ участвали в НКИД на МОН	Брой	90	100	100
Ученици, участвали в национално значими прояви извън календара на МОН	Брой	3 000	3 000	3 000
Ученици, участвали в Ученическите игри.	Брой	95 000	100 000	100 000
Ученици, участвали в Ученическите игри за деца с увреждания	Брой	300	300	300
Деца и ученици, получили средства по ПМС № 129/2000 г. – държавни училища на МОН (по АдминМ)	Брой	83 500	83 640	83 640
Ученици, за които са приложени мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни училища, финансирани от МОН и от общински училища, класирани по раздел II от Програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби.	Брой	900	900	233

4.6. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015 г.	Уточнен	Отчет
	ПМС № 8 от 2015 г.	План 2015 г.	към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	7 151 400	7 043 400	3 285 448
от тях за:			
Персонал	1 892 400	1 892 400	1 113 193
Издръжка	5 259 000	5 151 000	2 170 855
Капиталови разходи			1 400
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	49 410	29 952
от тях за:			
Стипендии		49 410	26 952

Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата			3 000
Общо разходи по бюджета (I+II)	7 151 400	7 092 810	3 315 400
Численост на щатния персонал	146	146	145

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 3 315,4 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 3 285,4 хил. лв. и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги, както и разходите по Национална програма „Училището-територия на учениците“, модул „Ученически национални състезания и национални и международни олимпиади“.

Отчетените администрирани разходи са в размер на 30,0 хил. лв. и включват 27,0 хил. лв. разходи за стипендии по програмата с мерки за закрила на деца с изяви дарби от училищата, ВРБ към министъра на образованието и науката и 3,0 хил. лв. предоставени награди на участници в Националния ученически конкурс „70 години след освобождението на концентрационния лагер „Аушвиц – Биркенау“ – с лице към миналото, за да имаме бъдеще“.

5. Преглед на изпълнението на програма 5 “Образование на българите в чужбина”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

5.1. По продукт/услуга – Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

- извършен е анализ и оценка на предложенията за финансиране и методическо подпомагане на българските неделни училища в чужбина;
- реализирани са дейности по създаването на електронен регистър на удостоверенията на българските неделни училища в чужбина;
- разработени са образци на документи и правила за дейността и отчитането на българските неделни училища в чужбина;
- иницирирана е промяна на нормативната уредба с цел подпомагане на дейността на българите зад граница;
- актуализиран е Списък на българските неделни училища зад граница;
- извършен е мониторинг на дейността на 10 български неделни училища – по проблемите в дейността на училищата са различни и са свързани с преминаване на дадено училище към друга организация, с прилагане на разпоредбите на ПМС № 334 и с качествено осъществяване на учебен процес.

5.2. По продукт/услуга – Български държавни училища в чужбина. Обучение по български език и литература, история и география на България

- проведени са конкурси за учители в БСОУ – гр. Братислава, Словашка Република;
- кадрово са осигурени българските държавни училища в чужбина;
- извършени са дейности по обезпечаване на българските държавни училища в чужбина с необходимата учебна документация;

- организирани и координирани са дейностите по провеждане на държавните зрелостни изпити и на външното оценяване в българските държавни училища в чужбина.

5.3. По продукт/услуга – Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

- реализирани са дейности по създаване на база – данни за училищата в чужбина, регистрирани към организации на българи, посолства, православни общини
- актуализирани са бенефициентите по НП „Роден език и култура зад граница“, и Списъка с одобрените за финансиране проекти е публикуван на сайта на МОН;
- извършен е мониторинг на дейността на 4 неделни училища – бенефициенти по НП „Роден език и култура зад граница“;
- организиран и проведен е конкурс за избор на преподаватели за средните училища /по български език и литература, българска история и българска музика/ в Р Молдова и Украйна; изпратена е в приемащата страна информацията относно одобрените кандидати; изготвени са заповеди за командироването на преподавателите от Р Молдова за учебната 2015/2016 г.;
- обявен е конкурс за преподавател по история на българския народ в Болградската гимназия „Г. С. Раковски“;
- осъществен е контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите, чрез проучване на представените от тях отчети и получените мнения от приемащите институции;
- изготвени са 22 заповеди за командироване на преподаватели по линия на ПМС № 103 за Украйна, Р Молдова, Румъния, Р Сърбия и Р Казахстан.
- извършен е анализ на заявените потребности за квалификация на учители за педагогически курсове и практики за ученици и студенти от българските общности в чужбина. Проучени са възможностите за организиране на курсове и практики и са предприети мерки, съгласувани с посолствата на Р Молдова и Украйна на направено разпределение, съобразно отпуснатите средства за реализиране на дейността; информирани са квалификационните центрове, провеждащи обучението за одобрения от МОН брой на участници;
- чрез българските дипломатически представителства в чужбина са оповестени възможностите за летен отдих в България и условията за провеждането му на чуждестранни учащи се от българска народност; обобщени са получените заявки; оказана е организационна помощ за провеждането му;
- реализирани са подготвителни дейности по закупуване на учебна литература в съответствие с получени заявки от посолствата на Р България в Молдова, Украйна, Румъния, Косово и Генералното консулство в Одеса, както и от Конгрес на българите в Украйна, Гимназия „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Димитровград, Р Сърбия и Културно-информационния център на Р България в Скопие;
- закупена и предоставена е учебна и учебно-помощна литература необходима за подготовката на кандидат-студенти от български произход от Р Косово, желаещи да се обучават в български висши училища през учебната 2015/2016 година;

- предоставени са средства на университетите, организиращи летните семинари по българистика за закупуване на литература, свързана с учебния процес;

5.4. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 5 „Образование на българите в чужбина“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Брой учебно-помощна литература, изпратени да задоволят нуждите както на училищата на българските общности зад граница, така и на българистиката в чужбина като цяло	Брой тома	2 000	2 000	62
Брой учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	Брой участници	400 преподаватели, 450 ученика и студента	400 преподаватели, 450 ученика и студента	55 преподаватели, 55 ученици, 15 студенти
Брой изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	Брой участници	30	30	22
Брой чуждестранни ученици и студенти от българската народност, посетили България за летен отдих	Брой участници	240	240	x

5.5. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015 г.	Уточнен	Отчет
	ПМС № 8 /2015 г.	План 2015 г.	към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 970 500	2 828 428	1 106 918
от тях за:			
Персонал	879 500	879 500	412 218
Издръжка	2 091 000	1 948 928	694 700
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	6 000 000	5 772 705	16 987
от тях за:			
Разходи за предоставени помощи за организации и дейности в чужбина	6 000 000	5 772 705	16 987
Общо разходи по бюджета (I+II)	8 970 500	8 601 133	1 123 905
Численост на щатния персонал	53	53	53

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 1 123,9 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 1 106,9 хил. лв. и включват разходите на МОН и държавните училища в чужбина за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 17,0 хил. лв. и включват предоставеното финансиране по национална програма „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 334 от 08.12.2011 г. за българските неделни училища в чужбина за организиране на обучение за българите, живеещи извън Република България.

6. Преглед на изпълнението на програма 6 “ Учене през целия живот ”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

6.1. По продукт/услуга – Разработване на политики за учене през целия живот

- приет План за действие за 2015 г. в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.(РМС № 109 / 20.02.2015 г.);
- разработени са „Основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в Плана за действие;
- одобрена е Методика за изготвяне на годишен доклад за изпълнението на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година;
- Разработен е Доклад за изпълнението през 2014 г. на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.
- разработена и функционираща е Националната платформа за учене през целия живот 2020;
- реализирани са дейности по изготвянето на актуална оценка на изпълнение на предварителните условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020: ТПУ 9.3. Учение през целия живот и ТПУ 8.6 Устойчива интеграция в пазара на труда на младежите (6 бр. ежемесечни оценки за всяко от ТПУ);
- извършени са подготовка, актуализиране и отчитане на изпълнението на Националната програма за реформи;
- реализирани са дейностите по Проект № 554834-EPP-1-2014-1-BG-EPPKA3-AL-AGENDA „Националните координатори в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни”, които включват:
  - ✓ създаден е Управителния комитет на проекта;
  - ✓ Разработен е Анализ на състоянието на формалната образователна система за учене на възрастни; разработени са две електронни анкети;
  - ✓ Разработени са Доклад за нуждата от подобряване/обогатяване и осъвременяване на базата данни в НСМСУВ; Номенклатура с имена на съществуващи индикатори и техните признаци, по които следва да се допълнят и/или актуализират, както и нови индикатори, който ще се добавят към съществуващите в НИСУВ области и групи и Доклад с номенклатура на индикатори и техни признаци, които следва да се визуализират в графичния модул на системата;
  - ✓ Разработена е и функционира Националната платформа за учене през целия живот 2020; разработена е брошура с инструкции за работа с платформата и е представена;
  - ✓ Проведен е семинар на тема „Мониторинг на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г. с 30 участници;
  - ✓ За популяризиране на значението на ученето на възрастни са проведени Дни за учене на възрастни и са обхванати 300 участници;
  - ✓ Реализирани са дейности по изработване на 2 бр. късометражни филми;
  - ✓ Разработена е информационна брошура на български език;
- реализирани са дейностите по Проект № 556704-EPP-1-2014-1-BG-EPPKA2-EPALE-NSS „Национално звено за подкрепа на Европейската платформа за учене на възрастни

(EPALE)“ – изпълнени дейности и постигнати резултати, структурирани в съответствие с работните пакети на проекта:

- ✓ Разработен е План за действие за изпълнение на Национална комуникационна стратегия (НКС);
- ✓ разработен е Междинен мониторингов доклад за оценка на изпълнението на НКС.
- ✓ Проведен е Стартиращ информационен ден за EPALЕ в България с 34 участници в гр. София;
- ✓ Проведени са два двудневни семинара за Южна (гр. Пловдив с 52 участници) и Северна България (гр.Плевен с 47 участници);
- ✓ осъществено е участие на членове на НЗП в местни, регионални и национални събития, свързани с образованието на възрастни, социалното включване и заетостта (ЦРЧР, висши училища, ReferNet, Областна администрация Бургас);
- ✓ за идентифициране на заинтересованите страни на местно, областно и национално ниво са реализирани дейности, способстващи провеждането на изследване на тема: „Идентифициране и проучване на заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни и установяване на нагласите и потребностите им от съдържание“;
- ✓ създадена е Национална контактна мрежа „BG – EPALЕ“.
- ✓ Реализирани са дейности, свързани с коопериране с Центъра за развитие на човешките ресурси и националния координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни;
- ✓ реализирани са дейности по анимиране на онлайн общности и интерактивни секции на платформата EPALЕ
- ✓ реализирани са дейности по определяне на съдържанието на образованието за възрастни / ресурси

6.2. По продукт/услуга – Ограмотяване на възрастни

- по проект „Нов шанс за успех“, схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001- 4.3-01. „Ограмотяване на възрастни“ са проведени курсовете за усвояване на учебно съдържание от основното образование.

6.3. По продукт/услуга – Лицензиране на центрове за професионално обучение и центрове за информирани и професионално ориентиране

- Националната агенция за професионално образование и обучение съгласно ЗПОО е реализирала дейности по разработване на процедурата и критериите за лицензиране; осъществени са процедури по лицензиране и по последващ контрол на лицензираните центрове за професионално обучение и на центрове за информирани и професионално ориентиране;
- поддържани са регистри на ЦПО и ЦИПО;
- поддържа се информационната система (регистър на обучаемите (вкл. сканирани издадените документи за професионална квалификация), регистър на учителите, регистър на материалната база на обучаващите институции, регистър на ЦПО с информационен портал за входни данни) на НАПОО; в процес на изпълнение надграждането на информационната система и обвързването и с базите данни на други институции – на Агенцията по заетостта;

- издадени са 48 лицензи на ЦПО, 4 лицензи на ЦИПО – 4, като има два отказа за издаване на лицензи; всички процедури по лицензиране на ЦПО и ЦИПО са извършени в съответствие с действащата процедура и в законно установения срок. Няма постъпили в НАПОО жалби и възражения по повод на процедурите;
- след приключени процедури са издадени допълнение към лицензиите за добавяне на нови професии и специалности на 15 ЦПО;
- приета е „Процедура за осъществяване на последващ контрол на ЦИПО“;
- общият брой на проверените ЦПО е 57; с оглед повторното недопускане на констатираните нарушения на ЦПО са направени препоръки и е оказана експертна помощ при отстраняването им. За резултатите от проверките е изготвен за полугодното проект на анализ, който ще бъде обсъден в УС на НАПОО;
- в изпълнение на ЗПОО, НАПОО основно променя методологията за разработване на ДООИ за придобиване на квалификация по професии. Промяната произтича от измененията в структурата на ДООИ, регламентирани в ЗПОО;
- приети са от УС на НАПОО на нови „Методически указания за разработването на ДООИ за придобиване на квалификация по професии“ и „Рамкови изисквания за разработване на ДООИ за придобиване на квалификация по професии“;
- реализирани са дейности по разработване на концептуалния модел Секторна квалификационна рамка (СКР);
- интернет - сайтът на Агенцията е изцяло обновен в резултат на изпълнение на проект по ОПАК „Надграждане на ИС на НАПОО и осигуряване на оперативна съвместимост с цел ускоряване и оптимизиране на процесите по обслужване на бизнеса и гражданите“; Актуализирана и преиздадена е брошурата за агенцията, издадена е книга за дейността на НАПОО за периода от 2000 до 2015 г. По два от проектите, финансирани със средства по ОП „РЧР“ и по ОПАК, както и по Рефернет мрежата са издадени печатни материали за дейността на НАПОО.

6.4. По продукт/услуга – "Еразъм+"

- реализирани са дейности по повишаване на осведомеността и капацитета на българската образователна общност за реализирането на проекти за глобална мобилност и партньорства в сферата на образованието, обучението и младежта;
- реализирани са дейности по повишаване на осведомеността и капацитета на разработващите политиките специалисти за използване и практическо прилагане на резултатите от проектите за мобилност и партньорства в сферата на образованието, обучението и младежта;
- насърчени са партньорствата между всички форми на образование и обучение, от една страна, и пазара на труда, от друга, с цел преодоляване на актуалните предизвикателства: високото ниво на безработица, ранното напускане на училище и липсата на висококвалифицирана работна ръка;
- подкрепени са трите вида дейности: Образователна мобилност за гражданите в ЕС и извън него, Стратегически партньорства и Подкрепа за образователните политики;
- чрез съпътстващите дейности и инициативи: "Europass", "Euroguidance", "eTwinning", "Eurydice" и „Eurodesk“ е подпомогнато изпълнението на Програма "Еразъм+" и осъществяването на приоритетите в европейски стратегически документи като Европа

2020, Образование и обучение 2020 (ЕТ 2020) и Европейска младежка стратегия (2010-2018);

- осигурена е информация и са направени консултации по инициативите;
- осигурени са обучения за работа с информационни продукти на инициативите;
- осигурена е публичност на българските успехи;
- поддържани са онлайн базирани информационни продукти;
- организирани са информационни семинари и обучение за всички заинтересовани страни;
- реализирани са дейности по развиване на мрежи от външни експерти по направления като "Реформа в професионалното образование и обучение", "Кариерно ориентиране", "ИКТ в образованието", които подпомагат образователната система;
- организирани са тематични конкурси и са изготвени специализирани публикации.

6.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 6 „Учене през целия живот“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Приет от МС План за действие в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот	Брой	1	1	1
Годишен мониторингов доклад за изпълнението на Националната стратегия за учене през целия живот	Брой	1	1	x
Електронна платформа за наблюдение и отчитане на изпълнението на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година	Брой	1	1	1
Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) с актуализирана база с данни	Брой	1	1	1
Анализ на състоянието на формалната образователна система за учене на възрастни;	Брой	1	1	1
Национална мрежа за учене на възрастни	Брой	1	1	1
Национална контактна мрежа „BG – EPALÉ”	Брой	1	1	1
Разработени ДООИ за придобиване на квалификация по професии, базирани на „Единици резултати от ученето“	Брой	20	20	6
Проверки на ЦПО и ЦИПО	Брой	50	50	48
Надграждане и поддържане на ИС на НАПОО	Брой	1	1	1
Разширяване на ИС - модули, регистри и др.	Брой	3	3	3
Методически разработки във връзка с ДООИ.Методически указания за единици резултати от ученето, секторни квалификационни рамки, външна оценка на качеството и др.	Брой	3	3	2
Информационна дейност на НАПОО - изграждане и поддръжка на сайт, бюлетин, печатни материали и др.	Брой	3	3	3
Постъпили формуляри по програма „Еразъм+“, Стратегически партньорства, включващи предприятия като партньори	%	5	5	26
Постъпили проекти с добри резултати на етап финален отчет по програма „Еразъм+“, постигнали или надхвърлящи минималния праг от 75%, за да бъдат приети като пример за добра практика	%	10	10	5
Усвоени средства по Програма „Еразъм+“, Стратегически партньорства в сравнение с разпределените от ЕС – на ниво подписани договори	%	30	30	29,5
Информирани по съпътстващи дейности "Europass", "Euroguidance", "eTwinning", "Eurydice", "Eurodesk"	Брой	4550	4550	2750

6.6. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Учене през целия живот”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/	Уточнен	Отчет
	ПМС № 8 от 2015 г.	План 2015 г.	към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 926 800	2 927 695	1 168 114
от тях за:			
Персонал	1 827 800	1 828 695	920 052
Издръжка	1 099 000	1 082 000	248 062
Капиталови разходи		17 000	
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	10 000	10 000	0
от тях за:			
Издръжка	10 000	10 000	
Общо разходи по бюджета (I+II)	2 936 800	2 937 695	1 168 114
Численост на щатния персонал	110	110	101

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 1 168,1 хил. лв. Същите са ведомствени и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата.

7. Преглед на изпълнението на програма 7 “Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

7.1. По продукт/услуга – Разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование

- разработени са и са приети следните актове на Министерския съвет, регулиращи мрежата на висшите училища и структурата на държавните висши училища:
  - ✓ Постановление № 39 на Министерския съвет от 04.03.2015 г. за преобразуване на Техническият колеж в структурата на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, в Технически факултет;
  - ✓ Постановление № 112 на Министерския съвет от 30.04.2015 г. за закриване на Колежа по икономика и управление в структурата на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов;

- ✓ Решение на Народното събрание от 21.05.2015 г. за преобразуване на Колежа по телекомуникации и пощи – София, във Висше училище по телекомуникации и пощи;
  - ✓ Решение на Народното събрание от 21.05.2015 г. за преобразуване на Международния колеж – Албена, във Висше училище по мениджмънт със седалище Варна;
  - ✓ Решение на Народното събрание от 21.05.2015 г. за преобразуване на Колежа по икономика и администрация – Пловдив, във Висше училище по сигурност и икономика;
  - ✓ Решение на Народното събрание от 21.05.2015 г. за преобразуване на Европейския колеж по икономика и управление – Пловдив, в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт;
  - ✓ Решение № 418 на МС от 05.06.2015 г. за предложение до Народното събрание за преобразуване на Факултет „Обществено здраве и спорт“ в структурата на Югозападния университет „Неофит-Рилски“ – Благоевград, във Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“;
  - ✓ Решение № 470 на МС от 25.06.2015 г. за предложение до Народното събрание за откриване на Филиал – Велико Търново, в структурата на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.
- извършени са проверки в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов; Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас и Медицински университет - Пловдив
  - приети са Решение № 343 от 18.05.2015 г. и Решение № 520 от 10.07.2015 г. на Министерския съвет за броя на приеманите студенти и докторанти във висшите училища на Р България през 2015-2016 г. За прием в държавните висши училища са утвърдени 58 548 места за прием на студенти. За частните висши училища са утвърдени 16 466 места за 2015/2016 учебна година. Утвърдени са общо 1 852 места за редовна и 714 места за задочна докторантура. Местата са разпределени, както следва: за държавните висши училища – 1 548 места за редовна и 595 места за задочна докторантура. За частните висши училища – 83 места за редовна и 27 за задочна докторантура. За научните организации – 221 места за редовна и 92 за задочна докторантура, в т.ч. за БАН – 130 за редовна и 50 за задочна докторантура;
  - организирани и координирани са дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност - с Решение на Министерския съвет № 343 от 18.05.2015 г. са утвърдени 550 места за прием на студенти – чуждестранни граждани от българска народност и граждани на Република Македония и са утвърдени 12 места за редовна докторантура за прием по ПМС 103/1993 г.
  - проведени са 3 заседания на създадената с Решение на Министерския съвет № 465/2011 г. Постоянна междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина, чиито основни цели са: организация и координация на работата на държавните ведомства и организации при осъществяването на образователната политика на Република България по отношение на българските

общности и българите извън Република България, подпомагане на дейността по приема на студенти, докторанти и специализанти – българи, живеещи извън Република България, съгласно ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.;

- организирани са дейностите, свързани с осигуряване на холограмни стикери в дипломите за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование, като през отчетния период са отпечатани 25 614 холограмни стикери;
- Усъвършенствани са функционалностите на информационна система на МОН за висшето образование; Информационната система на МОН за висшето образование включва следните регистри: „Регистър на акредитираните висши училища, филиали, основни звена и специалности”; „Регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти”; „Регистър на академичния състав на основен и допълнителен трудов договор”.
- Текущо се изпълняват трансферите за държавните висши училища. В хода на бюджетната процедура за периода 2016-2018 г. са изготвени разчети за трансферите за ДВУ по елементи за периода на прогнозата;
- Организирана и координирана е дейността по утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища; С ПМС № 104/28 април 2015 година за утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища за учебната 2015/2016 година са определени таксите за кандидатстване и обучение в ДВУ.

7.2. По продукт/услуга - Оценяване и поддържане на качеството на висшето образование

- Рейтинговата системата дава възможност висшите училища да бъдат сравнявани на базата на 49 индикатора, които измерват различни аспекти на учебния процес и научната дейност, удовлетвореността на студентите от учебната среда и социално-битовите и административни услуги, престижа, връзките с пазара на труда и реализацията на завършилите;
- На основание чл. 30, ал. 1 от ЗРАСРБ по сигнали на засегнати лица са осъществени проверки на процедури за придобиване на научна степен, както и за заемане на академични длъжности;
- НАОА оценява проекти за откриване, преобразуване на висше училище, на факултет, на филиал, на колеж, както и за откриване на професионални направления и специалности от регулираните професии и е взела решения по оценяване на 12 на проекта: 4 за преобразуване и откриване на основни звена и 8 за откриване на професионални направления;

7.3. По продукт/услуга - Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

- Релизират се дейности от НАОА по оценяване на мисията и целите на висшите училища и по оценяване на предлаганите области на висшето образование и на професионалните направления, ефективността, с която висшите училища контролират, поддържат и повишават качеството на обучение, а по време на процедурата за програмна акредитация на професионално направление, в основно звено и/или филиал на висшето училище, на специалност от регулираните професии или на докторска

програмата е оценено качеството на предлаганото образование във висшето училище и научна организация, като се изисква отговор за изпълнението на съответните акредитационни критерии;

- Постоянната комисия по следакредитационно наблюдение и контрол към НАОА, съгласно чл. 88 в, ал. 1, от ЗВО осъществява анализ и контрол по План-график за 2015 г., приет на заседание на Акредитационния съвет;
- Приключили са 4 процедури за институционална акредитация;
- НАОА е взела 34 решения по процедури за програмна акредитация на професионално направление, 11 за програмна акредитация на специалности от регулираните професии, 186 докторски програми за програмна акредитация на образователната и научна степен “доктор” и 5 за изменение на капацитета на професионални направления;
- Данните за акредитираните висши училища, техни основни звена, филиали, професионални направления и специалности от регулираните професии, както и на акредитираните докторски програми на висшите училища и научните организации са оповестени в Държавен вестник и в регистъра, поддържан от МОН и сайта на НАОА;
- В НАОА за периода са приключили следните процедури, свързани с контрол по изпълнение на дадените от Акредитационния съвет или Постоянните комисии по области на висшето образование препоръки: 4 за институционална акредитация и 8 за програмна акредитация на професионалните направления и на специалности от регулираните професии;
- В САНК е приключила 1 процедура за установяване на съответствие/несъответствие между обучаваните студенти и капацитета на 51 висши училища, определен с решение на НАОА, на основание чл.83, ал.3, т.1 от ЗВО;
- Извършен е анализ на получените от висшите училища отчети за отстраняване на нарушенията и оценка на ефективността от прилаганите мерки;
- НАОА поддържа електронна база (електронен регистър) на всички експерти, които имат нужния опит, квалификация и желание да участват в процедури по оценяване и акредитация. Регистрацията на хабилитираните лица подпомага формирането на експертните групи по процедури на агенцията и е възможна на адрес: <http://www.neaa.government.bg>; поддържа се обновен сайта на Агенцията и в процес на разработка е изграждането на автоматизирана система за осъществяване на процедурите по акредитация на НАОА;
- Бордът на ENQA на 16 април 2015 г. е взел решение да поднови пълноправното членство на НАОА за срок от 5 години - <http://www.enqa.eu/>.

7.4. По продукт/услуга - Академично и професионално признаване на образователни документи

- издадени са удостоверения APOSTILLE на всички образователни документи, постъпили в министерството, които отговарят на нормативните изисквания;
- издадени са 4 314 удостоверения APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на народната просвета;
- издадени са 11 505 удостоверения APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища в Република България;

- издадени са 140 удостоверения APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от Министерството на образованието и науката и неговите звена;
- извършени са 362 проверки на автентичността на образователни документи по постъпили писма;
- в Националния център за информация и документация (НАЦИД) от м. април е въведена Комплексна административна услуга „Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за професионална квалификация по нерегулирана професия, придобита на територията на Република България, необходимо за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава”, която обединява две услуги, които са извършвани поотделно – в МОН и в НАЦИД;
- приключени са дейностите по проект „Създаване на модел на единна информационна среда и архитектура за реализиране и интегриране на електронни административни услуги в НАЦИД” по Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз, чрез ЕСФ и проект „Подобряване на професионалната компетентност на служителите в Националния център за информация и документация” по Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз, чрез ЕСФ.
- реализират се дейностите по проект ”НАЦИД онлайн – цялостно електронно административно обслужване” по Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз, чрез ЕСФ;
- в НАЦИД са постъпили 177 заявления, признати са 167 дипломи, проверена е автентичността на 186 дипломи, постъпили са 51 заявления за удостоверяване на придобити професионални квалификации, издадени са 48 удостоверения за професионални квалификации, проверена е автентичността на 48 професионални квалификации, извършени са 91 проверки на статут на висши училища по чл.17, ал.3 от Наредбата по академично признаване и 73 проверки за автентичност на дипломи/академични справки по чл.17, ал.3 от наредбата по академично признаване, организирани са 6 заседания на съвета по академично признаване, 366 са преписки във функциите на ЕНИК/НАРИК център, 125 във функциите, свързани с професионални квалификации и регулирани професии и 48 по информационната система на вътрешния пазар на ЕК във функциите на делегиран координатор;

7.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 7 „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на народната просвета;	Брой	8 000	8 000	4 314
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища в Република България;	Брой	10 000	11 505	11 505
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от Министерството на образованието и науката и неговите звена;	Брой	80	140	140
Проверка автентичността на образователни документи по	Брой	100	100	362

постъпили писмени запитвания.				
Брой извършени проверки по реда на ЗВО	Брой	5	5	3
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	Брой	59 000	59 000	58 548
Утвърден брой студенти в частните висши училища по Решение на МС	Брой	15 000	16 466	16 466
Утвърден брой докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	Брой	2 100	2 143	2143
Утвърден брой докторанти в частните висши училища по Решение на МС	Брой	80	83	83
Утвърден брой докторанти в научните организации по Решение на МС	Брой	350	313	313
Брой на кампании за актуализация на данните в управленската информационна система на МОН за висшето образование	Брой	2	2	1
Контролиране на приема на студенти във ВУ	времева	x	x	x

7.6. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 279 400	2 979 400	977 845
от тях за:			
Персонал	1 763 400	1 763 400	728 150
Издръжка	1 516 000	1 216 000	249 695
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	5 622
от тях за:			
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата			84
Членски внос			5 538
Общо разходи по бюджета (I+II)	3 279 400	2 979 400	983 467
Численост на щатния персонал	79	79	73

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 983,5 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 977,9 хил. лв. включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер 5,6 хил. лв. и включват платен членски внос за EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education).

8. Преглед на изпълнението на програма 8 “Студентско подпомагане”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

8.1. По продукт/услуга - Разработване на политика за студентско подпомагане (ДВУ)

- изготвен и съгласуван е проект Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 90 на Министерския съвет от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации. Предстои внасяне в МС;
- осъществени са проверки на студентските общежития и столове, управлявани от Университета „Асен Златаров“ – Бургас и „Студентски столове и общежития“ – клон Сливен и клон Ямбол;
- проведени са срещи и методически са подпомогнати управители и домакини на студентските общежития и столове на Университет „Асен Златаров“ – Бургас и „Студентски столове и общежития“ – клон Сливен и клон Ямбол по въпроси, свързани с управлението на обектите и планирането на държавната субсидия за леглодни и хранодни;
- оказано е съдействие на висши училища и студенти във връзка с поставени от тях въпроси, свързани с планирането и разпределението на стипендиите, субсидирани от държавния бюджет и предоставяни по реда и при условията на ПМС 90/2000 г. (МУ – София, ВТУ, ТУ – Варна, ТУ – Габрово, ИУ – Варна, РУ „Ангел Кънчев” и др.);

8.2. По продукт/услуга - Субсидиране на студентски столове, общежития и квартири (ДВУ)

- извършен е анализ и са планирани показателите за предоставяне на субсидии за студентските общежития и столове за 2016 година;
- отбелязан е значителен напредък в работата на информационната система ORAK R5 HOTEL, версия Общежития. Уеб-базираната програма позволява оторизиран достъп до обобщени справки за настанените и до схемите на общежитията. Системата има активна връзка с Регистъра на действащите и прекъснали студенти и докторанти, поддържан от МОН. Продължава усъвършенстването на програмния продукт, обслужващ базата с данни за настанените лица в студентските общежития, с оглед да стане по-гъвкав и лесен за работа както за експертите в МОН, така и за ползвателите на софтуера в студентските общежития; в процес е актуализацията на капацитета на студентските общежития. Стартира разработването на система за контрол на столовото хранене като част от електронната система за заетост на общежитията ORAK R5 HOTEL, версия Общежития;
- събрана е информация за реализираните леглодни и хранодни и усвояването на държавната субсидия в студентските столове и общежития на висшите училища за първото полугодие на 2015 г. и се реализират подготвителни дейности по изготвянето на сравнителен анализ на изпълнението на натуралните показатели в студентските общежития и столове, управлявани от висшите училища, за последните три години.

8.3. По продукт/услуга - Студентски стипендии (ДВУ)

- извършено е планиране на показателите за предоставяне на стипендии по реда на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите,

докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации през 2016 година;

- събрана е информация, съгласно която за летния семестър на учебната 2014/2015 г. висшите училища са предоставили следните стипендии със средства от държавния бюджет: общият брой български студенти, получавали стипендии, е 17 178 или 14,4 на сто от студентите в редовна форма на обучение. От тях 13 571 студенти са получавали стипендии по критерии минимален успех добър 4,00 и доход, а 5 607 – без изискване за минимален успех;
- чуждестранните студенти-стипендианти, приети за обучение по актове на МС и по междуправителствени спогодби, са 1 095. Българските докторанти-стипендианти са 2 677;
- чуждестранните докторанти-стипендианти, обучаващи се по актове на МС и по междуправителствени спогодби, са 32, а чуждестранните специализанти-стипендианти – 19;
- през отчетния период продължи предоставянето на стипендии за успех и специални стипендии по проект „Студентски стипендии” в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г.”. Предоставени са стипендиите за зимния семестър, а през месец юни – за летния семестър на учебната 2014-2015 година. Предоставени са 51 932 стипендии за успехи 4 958 специални стипендии;

8.4. По продукт/услуга - Кредитиране на студенти и докторанти (ДВУ и ЧВУ)

- с Решение № 49 от 30.01.2015 г. на Министерския съвет е издадена държавна гаранция по Закона за кредитиране на студенти и докторанти за 2015 г. в размер до 50 млн. лв. Изготвено е и прието Решение № 289 от 30.04.2015 г. на Министерския съвет за одобряване на държавните гаранции по ЗКСД в общ размер до 50 млн. лв. за бюджетната 2016 година;
- изготвена е и публикувана Покана към банките за сключване на типов договор за кредитиране на студенти и докторанти в ДВ, бр. 18 от 10.03.2015 г. Сключени са споразумения за издаване на държавна гаранция за 2015 г. между министъра на образованието и науката и банките, подписали типов договор за кредитиране на студенти и докторанти;
- проведена е среща на Националния съвет за кредитиране на студентите и докторантите, на която са представени анализ и оценка на действащата програма за студентско кредитиране и проект за бюджетната рамка на системата за студентско кредитиране за 2016 г.;
- изготвен и представен е в Министерския съвет „Анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране на студентите и докторантите за 2010-2014 година“, в изпълнение на изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 6 от ЗКСД;
- методически са подпомогнати банките, висшите училища и научните организации; поддържа се актуална информация в рубриката „Студентско кредитиране”, достъпна от електронната страница на Министерството на образованието и науката;
- сключени са 1 358 броя договори за кредити на студенти и докторанти по ЗКСД;
- изплатени са премии за добро управление на четирите банки, подписали типов договор с министъра на образованието и науката;

8.5. По продукт/услуга - Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите (ДВУ и ЧВУ)

- организирани и координирани са дейностите по представянето в МОН на проектите от ДВУ за финансиране на дейности, свързани с физическото възпитание и спорта на студентите по реда на ПМС № 129/2000 г. през 2015 г.;
- извършен е контрол за спазване на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища.

8.6. По продукт/услуга - Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

- извършени са дейности за реализирането на политиката в полза на студентите в извънучебно време чрез подпомагане на дейности на национално равнище;
- осъществено е международно сътрудничество и взаимодействие със световни, национални и регионални студентски организации;
- реализирани са дейности, способстващи европейската интеграция; социалните проекти и подпомагането на студенти в неравностойно положение;
- осъществени са проекти за предприемачество и улесняване на достъпа до пазара на труда; за кариерно и професионално развитие; в областта на образованието, науката и културата; проекти за неформално образование и обучение; компютърни, театрални, певчески и танцови изкуства; за спорт, туризъм и осмисляне на свободното време;
- осъществено е информационно осигуряване и са издадени образователни и учебни материали.

8.7. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 8 „Студентско подпомагане“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от държавни висши училища	Брой в хиляди	11 000	11 000	4 500
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	Брой в хиляди	1 800	1 800	700
Студенти, получаващи месечна парична помощ при ползване на свободно наета квартира по чл. 19а, ал. 1 от Наредбата за ползване на студентските общежития и столове	Брой	2 000	2 000	0
Средно приравнен брой български студенти – стипендианти	Брой	20 100	20 100	19 065
Чуждестранни студенти – стипендианти (12 месеца по 105 лв.)	Брой	1 300	1 300	1 027
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти (12 месеца по 450 лв.)	Брой	2 500	2 500	2 623
Редовни докторанти с еднократна стипендия по 1000 лв.	Брой	200	200	110
Брой студенти, подпомогнати по проекти за спортуване	Брой	180 000	180 000	152 459
Поддържане на информационна система за настанените лица в студентските общежития (“ORAK R5 HOTEL, версия Общежития”)	Времева	x	x	x
Студенти - участници в изяви на НСД	Брой	4500	4500	2320

8.8. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/	Уточнен	Отчет
	ПМС № 8 от 2015 г.	План 2015 г.	към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	730 900	778 900	317 364
от тях за:			
Персонал	439 900	439 900	185 659
Издръжка	291 000	339 000	131 705
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	7 914 000	7 452 134	3 886 648
от тях за:			
Издръжка	1 914 000	1 452 134	534 405
Лихви			-9 837
Субсидии за нефинансови предприятия	6 000 000	6 000 000	3 362 080
Общо разходи по бюджета (I+II)	8 644 900	8 231 034	4 204 012
Численост на щатния персонал	25	25	25

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 4 204,0 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 317,4 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 3 886, 6 хил. лв. и включват изплатената премия на банките за добро управление по Закона за кредитиране на студенти и докторанти, платените лихви по кредити по ЗКСД в случаите на раждане/осиновяване на второ или следващо дете или при настъпване на смърт на кредитополучателя или трайна нетрудоспособност и предоставената субсидия за студентски столове и студентски общежития на „Студентски столове и общежития” ЕАД, гр.София, в изпълнение на чл. 11, ал. 2 от ПМС № 8/2015 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2015 г.

9. Преглед на изпълнението на програма 9 “Международен образователен обмен”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

9.1. По продукт/услуга - Развитие на международния академичен обмен

- подготвени са нови, актуализирани са действащи и се изпълняват международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката;
- осъществен е обмен на студенти (частичен и пълен курс на обучение, участие в летни езикови курсове и семинари), преподаватели и изследователи за обмяна на опит и специализация, съгласно двустранни договори;

- организирана е процедурата по приемане за обучение на чуждестранни студенти, специализанти и докторанти;
- реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕРУС III: Общо 245 души: в т. ч. изходящи мобилности – 110 души и входящи мобилности – 135 души.
- МОН, в качеството си на програмен оператор по програма BG09 „Фонд за стипендии на ЕИП“ по Финансовия механизъм на ЕИП приключи процедурите за подбор на кандидати по общо 4 покани за набиране на предложения, съответно втора и трета покана по м+630+630+630195ярка „Проекти за мобилност във висшето образование” , по покана по мярка „Подготвителни визити” и по покана по мярка „Проекти за междуинституционално сътрудничество”. В резултат на подбора по двете покани за набиране на проектни предложения по мярката за индивидуална мобилност бяха одобрени за финансиране общо 8 проектни предложения по компонент „Мобилност на студенти” и общо 27 проектни предложения по компонент „Мобилност на преподаватели, изследователи и административен персонал”. Бяха сключени общо 32 броя договори с бенефициенти - физически лица за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за осъществяване на индивидуална мобилност. По мярка „Подготвителни визити” бяха одобрени и финансирани две предложения. По мярка „Проекти за междуинституционално сътрудничество” бяха одобрени всички 12 проектни предложения.

9.2. По продукт/услуга - Издръжка на българските лекторати в чужбина

- в изпълнение на международните договорености в областта на образованието и науката, МОН поддържа, администрира и финансира 38 лектората по български език, литература и култура в чуждестранни университети в 20 държави. Разкрити са 2 нови лектората – в Атина и Марсилия;
- организирани и проведени са 2 конкурса за избор на лектори за висшите училища в чужбина, в които се преподава български език, литература и култура. Подготвят се командировъчните заповеди на лекторите, чийто мандат се удължава, както и на новоизбраните от Комисията по лекторатите;
- двукратно е извършен контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите (летен и зимен семестър) и е изготвен анализ за състоянието на българистиката;
- материално са обезпечени лекторите по български език, литература и култура в чуждестранните университети, съдействано е при решаване на различни административни проблеми, отпуснати са допълнителни (лекторски) бройки за изявени студенти-българисти в летните езикови курсове, организирани от СУ и ВТУ;
- координирано и организирано е обезпечаването на средства за закупуване учебна, художествена и др. литература за всеки лектор;
- проведена е междуведомствена среща между МОН и съответните висши училища и институти по българистика с представители на академичната общност, на която са дискутирани проблемите и възможните решения на българистиката зад граница.

9.3. По продукт/услуга - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

- реализирани са дейности, способстващи провеждането на ежегодните Международни летни езикови семинари по български език и култура за чуждестранни българисти и

слависти на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ в периода юли – август. Осъществено е организационно подпомагане провеждането им;

- разгледани са и е извършен подбор на подадените по официален път 180 кандидатури за участие в двата летни семинара;

9.4. По продукт/услуга - Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет

- командировани са 2 преподаватели в университета;
- осъществен е контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите;

9.5. По продукт/услуга - Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

- участия в заседания на работните групи към ЕК: „Трансверсални умения“, „Дигитално и онлайн обучение“, „Чуждият език и заетостта“ и „Работна група на високо ниво за образование и обучение“;
- участия в заседания на УС на Европейските училища и в инспектирането им. Проведен е конкурс за подбор на учители за обявени свободни места;
- организирани и проведени са конкурси за обучение на преподаватели, в изпълнение на работните програми на международни хуманитарни организации в Европа – програма „Песталоци“ на Съвета на Европа, Европейски център за съвременни езици – Грац, Център „Север-Юг“ на Съвета на Европа, (Център „Вергеланд“ на Съвета на Европа;
- обявени са и популяризирани са възможностите за включване на преподаватели, учители, директори, лектори, педагози и училищни психолози в краткосрочни квалификационни обучения по линия на Програма „Песталоци“ на СЕ, Център „Север-Юг“ и ЕЦСЕ в Грац; номиниране на постъпилите кандидатури на желаещи за участие в обученията по линия на Програма „Песталоци“ и на четвъртата средносрочна програма на ЕЦСЕ в Грац. Одобрени са 10 кандидатури;
- реализирано е участие в проекти в областта на интеркултурното образование, образованието за опазване на световното наследство, по права на човека, образование за устойчиво развитие; образование за мир и ненасилие, по линия на ЮНЕСКО;
- проведена е документална изложба съвместно в СУ (4 май т.г.) с Международен център – Ръорих (клон България), посветена на Пакта „Ръорих“, по повод отбелязването на 70 години от създаването на ЮНЕСКО;
- разработени са и подадени предложения за инициативи на МОН по линия на Председателството на България на КМ на СЕ /м. ноември 2015 – м. юни 2016 г./;
- участие в междудомствената група към НК за ЮНЕСКО за изготвяне на Национален план за отбелязване на 70 години от създаването на ЮНЕСКО; разработени предложения съвместно с Дружеството за ООН и АУ към ЮНЕСКО и подадени за финансиране по Плана на честванията;

9.6. По продукт/услуга - Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО,

Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот).

- участие в среща на министрите, ангажирани с ПОО, европейските социални партньори и ЕК – 21-23 юни 2015 г. за приемане на 5-те средносрочни приоритета за развитие на европейското ПОО, определени в Заключенията от Рига, в рамките на латвийското председателство.

9.7. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 9 „Международен образователен обмен“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Брой организирани семинари, конференции, конкурси и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на работните програми на международни и национални организации	Брой	35	35	35
Брой приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	Брой	400	400	170
Брой действащи български лекторати в чужбина	Брой	40	40	38

9.8. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Международен образователен обмен“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 064 400	1 893 400	535 448
от тях за:			
Персонал	259 400	259 400	86 370
Издръжка	1 805 000	1 634 000	449 078
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	975 000	975 000	189 313
от тях за:			
Стипендии	440 000	440 000	5 567
Субсидии за нефинансови предприятия			3 660
Членски внос	90 000	90 000	13 308
Разходи за предоставени помощи за организации и дейности в чужбина	445 000	445 000	166 778
Общо разходи по бюджета (I+II)	3 039 400	2 868 400	724 761
Численост на щатния персонал	10	10	10

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 724,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 535,4 хил. лв. и включват разходите на Министерството за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 189,3 хил. лв. и включват разходи за стипендии за образователен обмен, за членски внос членски внос за Асоциация Европейски регистър за осигуряване на

качество във висшето образование (EQAR), в Постоянната международна конференция на инспекторатите по образование (SICI) и в Европейската федерация на работодателите в образованието (EFEE), както и предоставените на Тараклийския държавен университет средства за издръжка на обучение и за стипендии на студентите.

10. Преглед на изпълнението на програма 10 “Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

10.1. По продукт/услуга - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- анализирани са годишните отчети за 2014 г. по изпълнението на бюджетните средства за наука, предоставени по Наредба № 9 “За условията и реда за планиране, разпределение и разходване на средствата, отпуснати целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност” и е изготвен доклад до Министерство на финансите за изплащане на 50% от държавната субсидия за 2015 г.;
- подготвена е позиция по предложението на ЕК за нова директива във връзка с промени в Наредба № 1 от 12 февруари 2008 г. на МОН;
- разработен е въпросник за наличната научна инфраструктура, който е разпространен във висшите училища и научните организации, като са обработени и анализирани 155 научни инфраструктури и оборудване, които са групирани по региони и съобразно приоритетите на ИСИС;
- изготвен е проект на Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища, научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“.

10.2. По продукт/услуга - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- реализирана е координация и подкрепа на български научни групи за участие в текущи научноизследователски инфраструктури и в семинари по инфраструктурния консорциум КЛАРИН ЕРИК;
- организирани и координирани са дейности във връзка със стартиралата партньорска проверка на научната и иновационна сисетма в България в рамките на инструмента за подкрепа на политиките, финансиран от ЕК (Policy Support Facility - PSF). Проведени са 2 серии от срещи (април и юни) с представители на МС, НС, научната и академична общност, ФНИ, НИФ, бизнес организации и др. Изготвен е предварителен доклад за резултатите от партньорската проверка;
- взето е участие в заседания на Комитета за европейското научноизследователско пространство (ERAC) във връзка с разработването на Национални пътни карти на ЕИП, както и в конференцията „Реформите в областта на науката“;
- разработен е проект на Правилник на ФНИ и предстои утвърждаване на Правилника от министъра;

10.3. По продукт/услуга - Повишаване на общественото значение на науката

- организиран и проведен е Националният конкурс „Млади таланти” 2015 г., целта на който е разработване и представяне на научни проекти във всички области на научното познание. На финала на конкурса са участвали млади таланти, автори на 29 научни проекта. На първо място са класирани 3 млади учени, които ще участват в Европейското състезание за млади учени през м. септември т.г. в Милано. През м. юли т.г. класираните на второ и трето място ще участват в международно изложение за млади учени в Брюксел;
- организирана и проведена е официалната церемония по връчване на ежегодните награди за наука „Питагор” за съществен принос в развитието на науката в периода 2012-2014 г. За оценка бяха номинирани 17 учени в утвърдените общо 7 категории награди. Бяха присъдени и две специални награди за високи научни резултати на Web of Science и SCOPUS;
- проведени са специализирани форуми с участие на млади учени. МОН е основен партньор на Британски съвет и Форум „Демокрит” в конкурса „Лаборатория за слава–Famelab” и „Софийския фестивал на науката” – май 2015 г. Осигурена бе финансова и организационна подкрепа за провеждане на двата форума;
- проведен е конкурс за подкрепа на научни форуми с международно участие, провеждани в България на принципа на споделено финансиране, за да се даде възможност за включване на българските учени в изпълнението на различни изследователски задачи, популяризиране на техните научни резултати и сравнимост в международен обхват в определени области на научното познание. На този етап са съфинансирани 3 научни форума;
- проведено е заседание на ръководителите на консорциуми на научните инфраструктури от Националната пътна карта за научни инфраструктури

10.4. По продукт/услуга - Засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието”

- актуализирана и поддържана е информацията в национална интерактивна платформа за връзка образование-наука-бизнес;
- реализирани са дейности по разработването на концепция и план за действие за прилагане на политиката за отворен достъп до научни резултати от публично финансирани научни проекти за нуждите на индустрията и обществото.

10.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 10 „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Оценка и анализ на резултатите от научноизследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на фонд „Научни изследвания“	Времева	х	х	х
Шестмесечни и годишни отчети по изпълнението на Наредба № 9	Брой	33	33	33
Подкрепа за национални научни инфраструктури	Брой	9	9	1
Участие в европейските научни инфраструктури	Брой	8	8	1
Участие на експерти в специализираните групи на ЕСФРИ и ЕРИК	Времева	х	х	х

Проведени състезания за млади таланти	Брой	2	2	2
Съфинансиране на научни форуми в България с международно участие	Брой	20	20	3
Поддържане на национална интерактивна платформа за връзка образование-наука-бизнес	Времева	x	x	x
Оценка и анализ на резултатите от научно изследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на фонд "Научни изследвания"	Времева	x	x	x

10.6. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	19 700 000	19 700 000	569 046
от тях за:			
Персонал	980 000	980 000	313 114
Издръжка	18 720 000	18 720 000	255 932
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	-5 268
от тях за:			
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата			6 500
Субсидии за организации с нестопанска цел			-11 768
Общо разходи по бюджета (I+II)	19 700 000	19 700 000	563 778
Численост на шатния персонал	26	26	26

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 563,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 569,0 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на /-/ 5,2 хил. лв. и включват средства за награди за класирани участници в Националния конкурс „Млади таланти“ 2015 г. и възстановени субсидии на Фонд „Научни изследвания“ по договори от минали години.

11. Преглед на изпълнението на програма 11 “Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”

По програмата са предоставени следните продукти/услуги:

11.1. По продукт/услуга - Интернационализация на българската наука и интегрирането и в европейското изследователско пространство

- организирани и осъществени са 18 бр. участия на членовете на Програмните комитети на Хоризонт 2020;

- актуализирана е Националната контактна мрежа по програма Хоризонт 2020. Подготовка и участие в две заседания на представителите на Програмните комитети и на контактната мрежа за представяне на отчети от участие в подготовката на работни програми на Хоризонт – януари-февруари 2015 г.;
- актуализиран е сайта на Хоризонт 2020 и участие в конференции и семинари по конкурсите на програмата;
- подписан е Меморандум за сътрудничество в областта на науката и технологиите между МОН и Министерството на науката, информационните и комуникационни технологии и планиране на бъдещето на Р.Корея .Предвижда се изпълнение на двустранни научни проекти и участие в съвместни научни форуми;
- подписан е меморандум между МОН и софтуерна компания МИДАС от Р.Корея с което се предоставят безплатни лицензи за обучение на студенти за работа със софтуер в областта на инженерните науки;
- подписана е Програма за сътрудничество в областта на науката и технологиите с Индия за периода 2015-2018 г.;
- одобрена от Министерския съвет е Програма за научно-техническо сътрудничество между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерството на науката на Черна Гора. Тече процедура по подписване по кореспондентски път;
- подготвен проект на Споразумение между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерството на гражданските въпроси на Босна и Херцеговина в областта на науката и технологиите, което е съгласувано с останалите министерства;
- проведена е среща на Комитета за управление на Българо-швейцарската програма за научни изследвания, отчетени са резултатите от изпълнението на програмата и се обсъдиха действия във връзка с посещението на държавния секретар за наука на Конфедерация Швейцария през м. септември 2015;
- проведени са визити в 7 организации, бенефициенти по договори по Българо-швейцарската програма за научни изследвания;
- съфинансирани са за трети етап 3 съвместни проекта по Българо-швейцарската програма за научни изследвания;
- проведени са 2 заседания на междуведомствена Комисия за сътрудничество с ЦЕРН и са приети позиции на България за 175 и 176 заседание на Съвета на ЦЕРН;
- изготвен отчет по предприетите мерки за изпълнение на специфичните за страната препоръки в рамките на Европейския семестър в областта на науката и за постигане на националните цели и приоритети по стратегия "Европа 2020";
- взето е участие в информационен ден по Научната програма на НАТО за мир и сигурност (Science for Peace and Security Programme); в заседания на междуведомствена група по НАТО; в заседание на работната група „Образование и връзка между народите на България и САЩ във връзка с посещение в София на г-н Хойт Йи, заместник помощник държавен секретар на САЩ за Европа и Евразия – 25 март 2015 г.; участие в заседание на работната група „образование и връзка между народите на България и САЩ” във връзка с изпълнение на договореностите с

американската страна за съвместно финансиране изграждането на циклотронен център към ИЯИЯЕ; участие в заседания на научните комитети и Съвет на ЦЕРН в гр.Женева, Швейцария на март и юни 2015 г.; участие в Стратегически Комитет на Хоризонт 2020 – март 2015 г. за актуализиране на работната програма за 2015 г. и обсъждане на работната програма за 2016-2017 по приоритет „Spreading excellence and widening participation“; участие на представител на България в среща на Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ЕСФНИ) и представен отчет за участие в среща на ЕСФНИ (ESFRI); участие в комитета на програма INTERREG Europe;

- реализирани са дейности по подготовка на проект на Меморандум за разбирателство за участие на България в бразилската програма "Наука без граници";
- проведена е среща на смесената българо-френска комисия и са одобрени 13 съвместни проекта за периода 2015-2017 г. по програма „Рила“;
- номинирани са 22 члена (или техни заместници), като представители на България в програмните комитети на програма КОСТ;
- проведена е процедура по избор на оценители и на членове на научния комитет по програмата КОСТ за България;
- организирано е провеждането на Втори политически диалог по проект MIRRIS за разработване на мерки за подобряване на участието на новите страни-членки в програмата Хоризонт 2020 и комуникация с координаторите по проекта - META Group; запознаване с резултатите от партньорската проверка, организирана по механизма Policy Support Facility (PSF);

11.2. По продукт/услуга - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- проведени са над 10 обучителни семинара в научни организации за работа с електронните научни бази данни;
- разработени са справки и анализи за ползваемостта на базите данни с научна информация;
- подготвен и сключен договор с Томпсън Ройтерс за абонамент за 2015 г. на базата данни Web of Science;
- реализират се дейности, свързани с осъществяването на шестмесечен абонамент за достъп до платформата Springer Link на научното издателство Springer;

11.3. По продукт/услуга - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

- взето е участие в среща на ведомствата, отговорни за мрежите на контактните лица по Седма рамкова програма;
- осъществена е подкрепа на български учени за участие в: Антарктическата програма, ЦЕРН, ФУЛБРАЙТ, ИТЕР, КЛАРИН ЕРИК

11.4. По продукт/услуга - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма

- предоставени са 293 аналитични материали;
- предоставени са 5727 документа чрез собствени бази данни;
- изготвени са 1784 библиотечно- информационни справки в бази данни;

- предоставени са 229 документа по МЗ;
- предоставени са 18341 копия от оригинални документи от фонда на НАЦИД

11.5. Отчет на показателите за изпълнение на програмата

Програма № 11 „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“				
Показатели за изпълнение	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2015 г.	Уточнен план 2015г.	Отчет 30.06.2015 г.
Подкрепа за участие на български учени в конкурсите на „Хоризонт 2020“	Времева	x	x	x
Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	100	100	50
Анализ за участието на България в Рамковите програми на Европейската комисия	Времеви	x	x	x
Брой европейски и международни научни организации в които България участва	Брой	3	3	2
Разширяване на двустранното сътрудничество	Времеви	x	x	x
Брой лицензи за достъп до бази-данни	Брой	4	4	1
Поддържане на Регистъра за научната дейност	Времева	x	x	x
Отворен достъп до научна информация	Времева	x	x	x
Участие в европейски и трансевропейски програми за мобилност и квалификация в които българските учени имат участие	Времева	x	x	x

11.6. Отчет на разходите по програмата

Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 592 700	3 094 373	2 345 001
от тях за:			
Персонал	739 700	741 373	363 520
Издръжка	2 853 000	2 353 000	1 981 481
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	5 721 000	5 721 000	252 832
от тях за:			
Субсидии за нефинансови предприятия	220 000	220 000	252 832
Членски внос	5 501 000	5 501 000	
Общо разходи по бюджета (I+II)	9 313 700	8 815 373	2 597 833
Численост на щатния персонал	47	47	47

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 2 597,8 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 2 345,0 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на – 252,8 хил. лв. и включват плащания за 2015 г.

по Споразумението между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“.

12. Преглед на изпълнението на програма 12 „Администрация ”

Програмата включва административно-правните, финансово-счетоводните и стопанските дейности, предоставяни от съответните звена, които не участват пряко в програмите, но подпомагат цялостния процес по предоставяне на продуктите/услугите. Тук се включват текущи дейности, свързани с процесуално представителство на министерството пред съдилищата; изготвяне проекти на договори и становища по законосъобразността на договори; събиране и обобщаване на проектите на годишния бюджет на министерството и бюджетите на ВРБ; събиране и обобщаване на отчети за касово изпълнение на бюджета и на сметките за средства от Европейския съюз; осъществяване на контрол на извършените плащания и анализ по видове разходи; счетоводно отчитане, изготвяне на ежемесечни и годишни оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена; управлението на човешките ресурси, чрез набиране и подбор на кандидати за работа, анализ на потребностите и планиране обучението на персонала; деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки; програмно и техническо осигуряване на компютърната техника; ведомствена охрана и пропускателен режим; материално-техническо снабдяване; административно обслужване на юридически и физически лица и протоколната дейност на министерството.

12.1. Отчет на разходите по програмата

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация”			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточнен План 2015 г.	Отчет към 30 юни 2015 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	5 326 800	5 375 062	2 164 644
от тях за:			
Персонал	3 464 700	3 512 962	1 665 309
Издръжка	1 862 100	1 862 100	745 530
Капиталови разходи			-246 195
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	12 943
от тях за:			
Лихви			12 943
Общо разходи по бюджета (I+II)	5 326 800	5 375 062	2 177 587
Численост на щатния персонал	201	201	199

Общият размер на отчетените разходи по програмата към 30.06.2015 г. е 2 177,6 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 2 164,6 хил. лв. и включват разходите на МОН и на ВРБ, свързани с предоставянето на продуктите/услугите по всички програми за периода.

Администрираните разходи са в размер на 12,9 хил. лв. и включват платените лихви за периода 15.12.2014 г. - 15.06.2015 г. по Заемно споразумение „Модернизация на образованието” със Световната банка в размер. Платената главница за периода е в размер на 469,8 хил.лв. и е отчетена по съответния параграф по операции с финансови активи в отчета за касовото изпълнение на бюджета на МОН.